

Зулфия номидаги
Давлат мукофоти соврин-
дори Насиба ШАРИПОВА

3 ЭГНИНГГА ЯРАШСА, КҮНГЛИНГГА ЯРАШАР

4

ҚАНДАЙ СУВНИ ИЧАЯПМИЗ?

Ёхуд одамзот “оби ҳаёт” дег асрлар давомида
қадрлаб келган бу бебаҳо неъматнинг биз
билган ва... билмаган сир-асрорлари хусусида
айрим кузатуналар

14

БЕГОНА БОЛАНИНГ БЕДАВО ДАРДИ

16

ВАТАН ҲИМОЯСИ МУҚАДДАС

Темур Курбонбоев сурат-лавҳаси.

129 ЁШЛИ ТЎТИ ЮСУПОВА: ОЛТИН ЭМАС, ДУО ОЛИНГ!

Ҳаётдан зерик-маслик учун ҳаётни билиш керак. Бу — ҳақиқат. Юздан ошган момо бундай чиройли гапларни айт-толмасалар-да, буни онахоннинг кўзларидан, ортда қолган кунларидан билса бўлади. Онахон ҳар гал уларни йўқлаб борганларга шундай тилак билдирадилар: «Сизни ҳам менинг ёшимга етказсин, худо-йим». Яна момонинг, у кишидек пиру бадавлатларимизнинг яхши кўрган тилақлари бор: «Юртимиз тинч — осмонимиз беғубор бўлсин!»

Ой бориб, омон қайт, болам!

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

- Кўшнинг «ҳаққи» кулоқ чўзиш билан ўлчанмайди **2**
- Янгиариқнинг «Остонаси»да **4**
- Ўн марта «уйланган» актёр **5**
- Кроссвордга жавоб тополмаган сотувчи **6**
- Мактабга бораётган болага неча сўм бераяпсиз? **7**

Теледастурлар **8-10**

- Ўйинчининг касби шу: тўйга келдими, хизмат қилиши, меҳмонларни ранжитмаслиги керак **11**
- Самарқандда кўйилган «тузоқ» **12**
- ҚУДА БЎЛИБ, ЖУДО БЎЛМАНГ
ёхуд қариндошлар ўртасидаги никоҳ қандай касалликларни келтириб чиқаради? **13**
- «13» рақами кўрқинчлими? **15**

УЧ АСР БИЛАН ЮЗЛАШГАН МОМО

ПИРУ БАДАВЛАТЛАРИМИЗ

Асрлар давомида инсоният умрни узайтиришнинг сир-асрорларига қизиқиш қилади. Юз ёшга етган онахону отахонлар ҳақида эшитиб ёки беихтиёр учрашиб қолсак, ҳавас қиламиз. Уларнинг суҳбатидан бахраманд бўлгимиз, табаррук ёшга етганининг сирларини билгимиз келади.

Аммо Тўрткўл туманидаги Кўхна Тўрткўл овул фуқаролар йиғинида яшовчи 129 ёшли Тўти Юсупова узок умр кўришнинг ҳеч қандай сир-асрорларидан хабардор эмас. Момонинг оддий ҳақиқати бор — «ҳалол яшаш керак».

Ҳа, момонинг шиори шундай. — Умрим меҳнат қилиш билан ўтди, — дейди онахон. — Ҳаёт ҳаракатда-да, болам. Кўп яшаш нимага боғлиқ эканлигини билмадим-у, лекин хотиржамлик, бағрикенглик умрга умр қўшади. Бу дунё ўткинчи. Шундай экан, ўткинчи дунёнинг ҳою ҳавасларига берилишнинг, бойликка муқаддан кетишининг, «мен сендан камми», деб ҳасад қилишининг нима кераги бор? Мен мана шу ўтаётган кунимга шўқр қиламан. Чунки яқин ва яхши кўрган одамларим атрофимда парвона. Овқатимни ёёламан, ўзим юра оламан. Менга яна нима керак?

— Кўмитамиз фаоллари билан онахоннинг ҳолидан тез-тез хабар олиб тураемиз, — дейди туман хотин-қизлар кўмитаси раиси Хадича Ибодуллаева. — Табаррук онахоннинг дуосини олиш учун республикамизнинг турли жойларидан меҳмонлар келишади. Мана, шуқуҳли байрамимиз Наврўз яқинлашапти. Эҳ-ҳе, шу байрам баҳона қанчалаб одамлар онахонга сумалак илчиб, уларнинг дуосини олишга шошилмайди, дейсиз. Туманимизда онахондек яна 9 нафар 100 ёш билан юзлашган момоларимиз бор. Ҳар байрам, Наврўз арафасида кўпчилик уларни совға-салом билан йўқлайди.

— Яқинда Президентимиз номидан республика Жўқорги Кенгеси раисининг ўзлари келиб, «Шуқрат» медалини топширганида бошим осмонга етди, — дейди момо фахрланиб.

Ҳар қандай меҳнатдан қочмаслик, бир бур-

да нонни ҳалоллаб ейиш, фарзандлар қамолни кўриш, бориға қаноатли, сабр-тоқатли, бўлиш — менимча яшашдан бирдан-бир мақсад шу бўлса керак...

Кекса онахоннинг нурли чехрасига боқиб, кўнгил тозалик, самимийликни кўрасиз. Қалб қанчалик тоза бўлса, баландликка, юксакликка кўтариларвераркан-да одам, деган ўй кечади кўнгилнингиздан.

Ҳаётдан зерикмаслик учун ҳаётни билиш керак. Бу — ҳақиқат. Юздан ошган момо бундай чиройли гапларни айтолмасалар-да, буни онахоннинг кўзларидан, ортда қолган кунларидан билса бўлади. Онахон ҳар гал уларни йўқлаб борганларга шундай тилак билдирадилар: «Сизни ҳам менинг ёшимга етказсин, ҳудойим». Яна момонинг, у кишидек пиру бадавлатларимизнинг яхши кўрган тилаклари бор: «Ортимиз тинч — осмонимиз беғубор бўлсин». Биз ҳам беихтиёр шу тилақларга қўшилиамиз. Ахир уллар айтганларидек: «Олтин олма дуо ол, дуо олтин эмасми?» Мен ҳам кўлимни очиб, юзимга Фотиҳа тортаман: «Сиздай умри боқий, яхшилғу эзгуликнинг устун бўлмиш пиру бадавлатларимизнинг умрлари бундан-да зиёда бўлсин».

Қурбонбика ЮНУСОВА,
Қорақалпоғистон Республикаси.

МУҚАДДАС БУРЧ

Албатта, ҳар биримизнинг инсонийлик, ватанпарварлик, фуқаролик, фарзандлик, ота-лик сингари ўнлаб ўзига хос бурчларимиз бор. Лекин улар орасида муқаддас деяр алоҳида ургу бериб айтилмаган Ватан олдидаги бурч ҳар бир инсонга ўзгача фахр ва ғурур бағишлайди. Бу бурчни шараф билан адо этиш ҳар бир фуқарога катта маъсулият юқлайди.

Қуролли Кучларимиз сағифа муддатли ҳарбий хизматни ўташ учун отланаётган йигитларимизнинг ҳар томонлама жисмоний тайёргарлик даражаси ва интеллектуал ривожланиш салоҳияти алоҳида аҳамиятга эгадир. Шу маънода мамлакатимиз Президенти томонидан ўтган йилнинг 20 ноябрида қабул қилинган "Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларида муддатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Фармони бизга дастуриламал вазиёасини ўтаётир. Ушбу Фармон асосида энди муддатли хизматга қақирув йилда бир марта — февраль-март ойларида ўтказилиши белгилаб берилди.

Яна бир эғтиборли жиҳатни алоҳида таъкидлаш керакки, жойларда республика Давлат тест маркази мутахассислари билан ҳамкорликда қақирувлар-

ЧАҚИРУВ — 2009

чилар тест синовларидан ўтказилади. Кўриқ-танлов асосида йигитларнинг билим, шахсий мослашув имконияти, тўлиқ умумтаълим даражаларини, шунингдек, соғлом ва жисмонан чиниққанликлари ҳолисона аниқланади.

Худудимиздаги барча қишлоқ (маҳалла) фуқаролар йиғинлари вакиллари, участка нозирлари, "Нуруний" ва "Маҳалла" хайрия жамғармалари ҳамда "Қамолот" Ёшлар ижтимоий ҳаракатининг туман бўлимлари фаоллари биз билан ўзаро ҳамкорликда юқоридаги ҳаётий ҳужжатнинг мазмун-моҳиятини аҳолига етказишда яқиндан кўмак беришапти.

Бевосита туман ҳоқимлиги-

нинг кўмаги билан бўлим қақирув пункти бугунги кун руҳига мос равишда жиҳозланди. Ватанга меҳр-муҳаббат ва ифтихор бағишлайдиган суратлар ва плакатлар қўйилиб, қақирув комиссияси аъзолари учун хизматга отланаётган йигитлар билан ишлашда қўлай шароитлар яратиб берилди. Яна бир қувончли жиҳати, йигитларни армия сағифа куза-тиш маросимлари ачада байрамона тус олмақда.

Ўқтам ҚАМОЛОВ,
Ўрта Чирчик тумани
мудофаа ишлари бўлими
бошлиғи.

Суратни Баҳром АБДУ-
РАҲИМОВ олган.

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

БЕКОВОДА БАҲОР БАЙРАМИ

Ўйғониш фаслининг гашти ўзгача бўлади. Бир тарафда баҳор юмушлари бошланса, бошқа тарафда момолар сумалакка бугдой ўндиради, ҳуллас, бу гўзал фасл байрамларни бошлаб беради. Тошкент вилоятининг чекка худуди бўлган Бекободда ҳам мартнинг биринчи ҳафтасидаёқ фусункор Баҳорнинг илк айёми — Хотин-қизлар кўни муносабати билан файзли кечалар, учрашувлар ўтказилди.

Ана шундай тадбирлардан бири Бекобод шаҳридаги "Бахт ўйи"да бўлиб ўтди. Бекобод шаҳар ва туман хотин-қизлар кўмиталари шу ҳудудда турли соҳаларда хизмат қилаётган фаол аёлларни байрам даврасига тўглади. Яшариш ва ўйғониш фаслига ҳамоҳанг бўлиб бошланғувчи бу гўзаллик ва нафосат байрами билан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика хотин-қизлар кўмитаси раиси Фарида АКБАРОВА бекободлик барча мунис ва меҳрибон оналарни, хотин-қизларни самимий кутлаб, энг аввало, оилада, қолаверса, жамиятда ҳам ўз ўрни, нуфузига эга бўлган аёлларимизга ҳаёт ва ишларида омадлар тилади. Ўз меҳнати ортидан олабўр топган фаол хотин-қизларга байрам совғалари, фахрий ёриқлар топширилди.

Турдикул НОРМАТОВ,
"Оила ва жамият" муҳбири.

ҲУҚУҚНИ АНГЛАШ МУҲИМ ВАЗИФА

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармасида Президентимизнинг ўтган йил 1-майдаги "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган тадбирлар дастури тўғрисида" ги Фармонида белгилаб берилган вазиёларни амалга оширишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Учи шаҳар ИИББ инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлими бошлиғи, полковник Азиз Эрназаров очиб, маъзур тизим ходимларига ҳам юқорида қайд этилган муҳим ҳужжат жиддий маъсулият юқлашини алоҳида таъкидлади.

Шундан сўнг республика Адлия вазирлигининг ахборот хизмати раҳбари Тўрабек Тўраев ўтказилаётган ушбу тадбир фуқароларнинг конституцион ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш борасида мамлакатимизда олиб борилаётган изчил ислохотларнинг мазмун-моҳиятини тушунтириш ҳамда тарғиб этишга хизмат қилишини билдирди.

Йиғилишда Олий Мажлисининг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг Тошкент шаҳар минтақавий вакили А.Абдукаримов, Тошкент шаҳар ИИББ ҲОСБ бошлиғи Б. Эгамбердиевлар ҳам сўзга чиқдилар.

Тадбир якунида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Фармойишига биноан жорий йилнинг 15 мартдан 15 апрелга қадар мамлакатимизда "Ҳаракат хавфсизлиги ойлги" ўтказилиши муносабати билан оммавий ахборот воситалари ходимлари учун матбуот анжумани ҳам ўтказилди.

Зойир САЙДАЛИЕВ,
Тошкент шаҳар ИИББ ИҲББ бўлим бошлиғи.

ОТДАН ТУШГАНДАН СЎНГ...

...Кўп йиллар от устида юриб, раислиги орқасидан одамларга яхшилик қилиб, айримларнинг эса дилини оғритиб қўйган Болта Мардон пенсияга чиққач, бемалол оёғини узатиб, уйида ётсан ҳам ким мушугини "пишт" демасди. Лекин, нима қилсин, дам олишга ўрганмаганга уйда ётиш минг азоб. Чидолмайди, нима биландир банд бўлмаса, юраги "тарс" ёрилади-кетди. Бир кўни тушди...

"Киночилар ўйи"да миллий киноимиз ривожига ўзига хос ҳалқона услубда қатор сценарийлари билан хисса қўшаётган таниқли ёзувчи Эркин Аъзам қаламига мансуб киноқисса асосида суратга олинган "Сув ёқалаб" фильми(постановкачи режиссёр Жаҳонгир Қосимов, оператор Нахмиддин Фуломов, композитор Артём Ким)нинг ОАВ ходимлари, зиёвилар ва соҳа мутахассислари учун махсус уюштирилган намойиши бўлиб ўтди. Фильм томошасидан сўнг муҳокама жараёни бошланди. Сўзга чиққан иходкорлар ва мутахассислар ушбу фильмининг муваффақиятлари, ролларни ихро этган актёрлар маҳорати ҳамда йўл қўйилган камчиликлар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

"Сув ёқалаб" айна кўнларда пойттахтимиздаги "Санъат саройи"да намойиш этилмоқда.

Раҳсона КЕНЖАБОВА,
Мадина АЛЛАБЕРГАНОВА,
"Оила ва жамият" муҳбирлари.

МАКТАБДА АДАБИЙ КЕЧА

Тошкент шаҳри, Ҳамза туманидаги 69-мактабда Ўзбекистон Қаҳрамони, адабиётшунос олим, публицист Озод Шарафиддиновнинг 80-йиллик юбилейига бағишланган «Улсам айрилмасман кўчоларингдан» деб номланган адабий кеча ўтказилди. 8-синф ўқувчилари ва «Ёш қалам-қашлар» тўғараги қатнашчилари томонидан тайёрланган ушбу тадбирда ўқувчилар Озод Шарафиддинов ҳаёти ва ижодига бағишланган билимларини намойиш этдилар. Шунингдек, ўқувчилар олим қолдирган адабий-танқидий ҳамда публицистик асарлар асосида намойиш этилган саҳна кўринишлари билан барчани ҳушуд этишти. Тўғарақ аъзоларидан 8-синф ўқувчиси Дилфуза Олимонова, 4-синф ўқувчиси Хабибулла Назаров ўзлари ёзган ижод намуналаридан ўқиб беришди.

Тадбирда иштирок этганлар Озод Шарафиддинов ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида қизиқарли маъълумотларга эга бўлдилар.
Гуллола ҚОРАТОВА

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАКДИРЛАНГАНЛАР РЎЙХАТИ

Бегниязова Кумар Алламбергеновна — Бердак номидаги Қорақалпоқ давлат университети қошидаги 1-академик лицейнинг 3-босқич талабаси.

Рузматова Эркиной Махамматджоновна — Чўлпон номидаги Андижон давлат тиллар педагогика институтининг 3-босқич талабаси.

Мухаммадова Махбуба Мўминовна — Бухоро туманидаги 42-умумий ўрта таълим мактабининг 9-синф ўқувчиси.

Якубова Маъмура Сайфуллаевна — А.Қодирий номидаги Жиззах давлат педагогика институти қошидаги 2-академик лицейнинг 2-босқич талабаси.

Шарипова Насиба Махмуд кизи — Қашқадарё вилояти Касби туманидаги 26-умумий ўрта таълим мактабининг 9-синф ўқувчиси.

Шарафова Гулноза Рустамовна — Навоий вилояти Зарафшон тиббиёт коллежининг 3-босқич талабаси.

Рахманова Муҳаббат Расулджоновна — Наманган вилояти Мингбулоқ педагогика коллежининг 2-босқич талабаси.

Салимова Диёра Фуркатовна — Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти қошидаги 1-академик лицейнинг 3-босқич талабаси.

Пардаева Камола Азаматовна — Ўзбекистон Давлат консерваторияси қошидаги Иқтидорли болалар академик лицейининг 1-босқич талабаси (Сирдарё вилояти).

Норбоева Севара Тулагановна — Сурхондарё вилояти Термиз педагогика коллежининг 2-босқич талабаси.

Маъмурбоева Сурайё Бахтиёр кизи — Тошкент вилояти Паркент туманидаги 1-умумий ўрта таълим мактабининг 9-синф ўқувчиси.

Каттаханова Дилнозахон Собир кизи — Муқимий номидаги Кўкон давлат педагогика институти қошидаги 1-академик лицейининг 2-босқич талабаси.

Азизова Бону Махсудбековна — Хоразм вилояти Хазорасп туманидаги 1-умумий ўрта таълим мактабининг 9-синф ўқувчиси.

Тазетдинова Зумрадхон Хабибуллахоновна — Тошкент давлат шарқшунослик институти қошидаги Хоразмий тиллар академик лицейининг 3-босқич талабаси.

АЁЛ ФАОЛ БЎЛГАН ЖОЙДА...

2908 нафар аҳоли, 506 та хўжалик ва 785 та оиладан иборат ушбу масканда одамлар бир-бирига дўст, ҳамжихат бўлиб яшайди. Бунда, албатта, қишлоқ, маҳалла фаоллари, айниқса, маслаҳатчиларнинг хизмати беқиёс.

Фаридахон Араббоевнинг асли касби ўқитувчилик. 31 йил 4-умумтаълим мактабида ўқитувчи бўлиб ишлади. Нафақага чиққандан сўнг эса опани маҳалладошлари ўзларига маслаҳатчи қилиб сайлашди.

Ўзи туғилиб ўсган маҳаллада ишлаш Фарида опага қийинчилик туғдирмади. Фуқаролар фаоллигини ошириш, маҳаллани ободонлаштириш, янгича аъёнларни тарғиб қилиш, миллий кадриятларимизни одамлар тафаккурига сингдириш унинг асосий вазифасига айланди. Бу ишда маҳалла фаоллари Фарида опага елкадош бўлдилар.

Шу ҳудуддаги кам таъминланган оилалар, боқувчисини йўқотганлар, имконияти чекланган болаларга алоҳида эътибор қаратилган. Бу борада Юлдузхон Отажоновна, Абдулазиз Эрназаров

каби кўли очик, саховатли ҳомийларнинг беминнат ёрдамлари катта бўляпти. Шунингдек, ўтган йили давлатимиз томонидан кам таъминланган оилалардан 12 та хонадонга 25 тадан товук, 2 та хонадонга бепул қорамол берилди.

Маҳаллада хунармандлар кўплиги боис, устоз-шогирд аъёнлари яхши йўлга қўйилган.

Шу туфайли ишсизлик муаммоси ҳам ҳал этиб борилади. Аҳамиятли томони шундаки, тўй қилмоқчи бўлганлар сандик, мебель истаб, бозорга бориб юришмайди. Маҳалланинг ўзидаёқ иши битади. Чунки, сандик, жавон, замонавий мебель жиҳозларини маҳалланинг кўли гул уста - хунармандлари ясашди. Хотин-қизлар ўртасида касаначиликни ривожлантиришга ҳам эътибор кучли. Дўппидўз Зухраҳон Жўраева, Тошхон Убайдуллаевалар ўз атрофига шогирдларини олиб, иш юритишади. Феруза Болтабоева чеварлик чеҳи очиб, маҳалла хотин-қизларига иш ўринлари яратган.

Абдулхамид Азимов ҳамда Ҳошимжон Юнусовлар ясаган тан-

дирларни излаб, вилоятнинг чекка туманларидан ҳам келиб туришади.

Фарида опа маҳалла хотин-қизларининг соғлиқлари ҳақида ҳам кўп қайғуриб, «ҳар бир аёл тиббий кўриқдан ўтиши керак», — дейди. Шундагина аёл ўз соғлиги ҳақида ўйлайди. Бу масалада туманда, вилоятда семинар ўтказилди.

Қизларни оилага тайёрлаш ва маҳалла аёллари ўртасида ҳуқуқий саводхонлик, тиббий маданиятни оширишда ҳам Фарида опанинг иш услубига ҳавас қилгулик. Опа бундай тадбирлар маҳалланинг бир бўлаги бўлган оилани мустаҳкамлашнинг асосий мезони деб ҳисоблайди.

Фарида опанинг меҳнатлари ҳуқуқатимиз томонидан муносиб тақдирлиниб, «Дўстлик» ордени билан мукофотланди.

Маҳалла — жамиятнинг бир бўғини. Унда Фарида опа Араббоевадай жонкуяр, эл-юрт ишига камарбаста, фидойи инсонлар ишлаш экан, маҳалла ҳамаша гуллаб яшнайверади.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,
Андижон вилояти.

КАСБИЛИК ҲАЙКАЛТАРОШ

Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори Насиба ШАРИПОВА

Насибага ўшабу, санъатга иштиёқи баланд. Тасвирий санъат, каштачилик, миллий хунармандчилик, зардўзлик йўналишлари бўйича бир неча кўргазмаларда қатнашиб, совриндор бўлган.

— Ўшанда Насибам эндигина тўрт ёшга кирганим, — дея эслайди онаси Набира опа. — Бир куни қарасам, дугонаси билан лойдан турли шакллар тайёрлаб, «мехмон-мехмон» уйнапти. Ўз эмасми, бинонинг соя томонида ўйнаб турган қизалоқлар чарчашиди шекилли, «ишлари»ни қолдириб, уйга кириб ухлашди. Мен ҳовли юзини супуриш учун улар ўйнаб турган жойга берганимда лойдан ясалган турли шакллар, «олма», «анор», гулдонлари кўриб: «Ҳа, энди бола-да, шунчаки эрмакка ўйнаган-да» дея-дега хаёлга бордим. Жиддийроқ қарасам, пахса девор ичидаги қор-tagина «боғ»да киши диққатини тортувчи ажойиб шакллар бор. Шунда билдимки, Насибадаги ҳайкалтарошликка бўлган ҳавас болаллигимдан уйғонган экан...

У олти ёшда «Зумрад ва Қиммат» эртағидида Зумрад, Қиммат, ота, ўғай она, кийикча, от-арава кўринишларини, кейинчалик ўқиган китобларидаги қаҳрамонлар образини лойдан ясаб, шакланттирди. Шунингдек, уй анжомлари шаклини ясаб, офтобга қуриштириб, унга турли рангли берганидан сўнг асарлари янада кўркамлашиб, мактаб жамоаси диққатини торта бошлади.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, 33 нафар синфдошларининг парталари ва ўқитувчининг столи, шакфини лойдан тайёрлаганида

ҳамма хайрон қолди. Энди у ҳайкалтарошлик билангина шугулланмай, балки шеърлар машқ қилиб, ашулалар ҳам айта бошлади.

«Туғилган кун», «Она кенгуру», «Олтин олма», «Пандирон анорлари», «Денгиз тошбакалари»ни ҳам лойдан ясаб, қишлоғидида болалар бғ-часига совға қилди. Мактабда ташкил этилган ҳайкалтарошлик тўғрисида тенгдошларига касб сирларини ҳам ўргатди.

— Насибадаги кўп қиррали истеъдод у қатори тенгдошларига ҳам ўрناк бўлади, — дейди Қашқадарё вилоят ҳоқими ўринбосари, вилоят хотин-қизлар кўмитаси раиси Инобат Каримова. — Биз бундай сермахсул ижод қилаётган қизларимиз билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Айни пайтда Касби туманидаги 26-мактабининг 9-синфида таълим олаётган Насиба Шарипова нафақат ҳайкалтарошлик, балки, миллий рақс ижро этиш, шеър ёзиш ҳамда моно-логларни ёддан айтиш бўйича ҳам ажойиб маҳоратга эга эканлиги билан алоҳида ажралиб туради.

— Муҳташам «Туркистон» саройида Юртбошимизнинг Ўзбекистон хотин-қизларга йўллаган байрам табригини эшитиб, бошим осмонга етди. Ва низоят, Зулфия номидаги Давлат мукофотини олганлар рўйхатида ўзининг исми-шарифим ўқилганига ҳаяжонимни босолмадим, беихтиёр кўзларимга севиңч ёшлар келди, — дейди Насиба Шарипова. — Бундай юксак ишонччи оқлаш учун тиним-сиз изланаман.

Шавкат СУЛТОНОВ,
«Оила ва жамият» мухбири.

МАҲАЛЛА МАСЛАҲАТЧИСИ

Пахтаобод тумани, Пахтаобод шаҳар «Юқори» маҳалла фуқаролар йиғинида турли миллат вакиллари истиқомат қилишади. Ўзбек, уйғур, қирғиз, татар, тожик... Улар миллатидан қатъи назар, тўй-тантана-ю маърамаросимларини ўтказишда маҳалла аҳли билан бир тану бир жон.

НИМА ДЕЙСИЗ?

ҚЎШНИНИНГ ҲАҚ ҚИ

Эсимда, ёшлигимизда болалик қилиб бирор айб иш қилсак ҳам, маҳалла аҳли ёнги кўни-кўшнилар «эй, омон бўлгур», «тўйингга қор ёққур», нари борса, «тилингни асалари чакқур» дея койишарди.

Бир куни маҳалладан ўтаётиб, тилла тақинчоқлар билан безанган, тўладан келган аёл 8-9 ёшли бир боланинг қулоқ-чаққасига тарсаки тушираётганининг устидан чиқдим. Югуриб бориб ажратдим:

— Опажон, урманг, ҳали ёш бола экан, оғирроқ бўлинг? Нима гуноҳ қилибдики уни уряпсиз?

— Нега оғирроқ бўларканман?! Мен ундан қарздоримдимки, уни кечириб юбораверсам? Эшигим олдидаги ўрикка ёпишади. Ота-онаси боласини тўйдириб қўйиш ўрнига уялмай-нетмай, «қўшнужон, ҳар йили ўрингингизни териб олмайсиз, увол бўлиб кетяпти. Биз териб ола қолайлик», — дейди-я. Нима, ўригим онасининг маҳрига тушгани, териб олади? Улар егандан кўра, ер есин.

— Опажон, уни кечира қолинг. Бундан кейин ўрингингиздан олмайди, шундайми? Мен унга тушунтириб қўяман, — дея болани четга тортдим.

Шунда болалигимизда дуноналарим билан Салим отанинг боғига ўғирликка тушганимиз, ота бизни ушлаб олиб танбөх бергани эсимга тушди. Салим ота ўғирлик қилмай, ундан сўрасак, ўзи териб беришини айтиб, этагимизга олма тўлдириб берганини эслаб, кўзимга ёш келди.

Майрам ҚОДИР КИЗИ

Ушбу раҳм остида берилаётган мақолалар Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва Ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан ажратилган грант асосида тайёрланди.

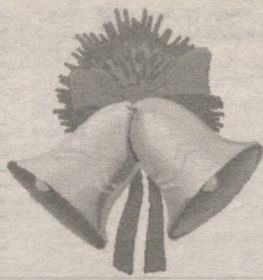

BOLALAR DUNYOSI

✓ QO'NG'IROQCHA

ORZULARI BIR OLAM

Biz onalar qizlarimizni yoshligidan uy-ro'zg'or yumushlariga tayyorlab boramiz. «Qiz bolasan, tikish-bichishni bilishing kerak. Ertaga uyaliq qolmagin», — deya tez-tez ta'kidlashni kanda qilmaymiz. Ammo «yigit kishiga yetmish hunar oz», degan maqolni yoddan chiqaramiz. Ertaga ro'zg'orimizdagi ishdan chiqqan narsalarni tuzatish uchun yelib-yugurib usta izlashga tushamiz. Shunday paytlarda o'g'limizga hunar o'rgatmaganligimizdan afsuslanamiz. Aziz ota-onalar, keling, farzandlarimizning hunar o'rganishlariga jiddiyoq e'tibor qarataylik.

O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi vazirligi qoshidagi Respublika o'quvchilar saroyida yosh yigit-qizlarning hunar o'rganishlari uchun barcha sharoitlar muhayyo. U yerda darsdan so'ng hunar o'rganayotgan bolalarning ayrimlari bilan suhbatlashib qaytdik.

— Ko'proq qanday rasmlar chizishni yaxshi ko'rasan?

— Bog'chada yurganimda mushukchalar, kuchukchalarni chizardim. Bu yerda dengiz tasvirini chizishni yaxshi ko'rib qoldim.

— Nega dengiz?

— Chunki u juda chiroyli bo'ladi. To'lqinlari ko'p. Atrofida har xil qushlar uchib yuradi.

— Yana nimalarni chizmoqchisan?

bilan suhbatda Muxtorbek. — Yozgi ta'til vaqtida yordam berib yurardim. Ko'pincha o'zgina ish qolsa: «O'g'lim, sen shuni oxiriga yetkazib qo'y», deydi. O'sha ishni oxiriga yetkazishga harakat qilardim. Keyin ota-onam maslahatlashib, meni shu yerga olib kelishdi. Ustozim Saidkamol aka dastlab ko'cha va xiyobonlardagi daraxtlar bilan tanishtirdi. Ularning kelib chiqishi, sifatlari yoki sifatsiz ekani haqida aytib berdi. Keyin qog'ozga gullar, naqshlar chizishni o'rgatdi. Buni ham o'rganib olganimdan

Firdavsbek ASQAROV — Sobir Rahimov tumanidagi 22-maktabning 1-b sinfida o'qiydi. Darsdan keyin mazkur o'quvchilar saroyining tasviriy san'at to'garagiga qatnashadi. Uning surat chizishga qiziqishini ko'rgan onasi shu maskanga yetaklab keldi.

— Firdavsbek, hali juda kichkina ekansan, darslardan ortib, bu yerga kelishga qiynalmayapsanmi?

— Yo'q, o'yijonim ukamni bog'chaga qo'yib, men maktabdan kelganimdan so'ng olib keladi, keyin mashg'ulotdan chiqishimni kutib turadi.

— O'yijoning ham rasm chizadimi?

— Yo'q, faqat yaxshi rasmlarni maqtaydi. Menga rang-bo'yoqlar, qog'ozlar sotib olib beradi.

— Bu yerga kelib, nimalarni o'rganding?

— Ranglarni bir-biridan ajratishni. Rasmlarga soya tushirishni.

— Bobomiz Amir Temurning otda o'tirganini.

— Yana nimalarga qiziqasan?

— Suzishga.

— Kompyuter o'yinab turasanmi?

— Ilgari maktabdan kelib o'ynardim. Hozir vaqtim yetmayapti.

Firdavs bilan bir xonada katta yoshli bolalar ham surat chizishardi. O'zini **Abdujalil Qurbonov** deb tanishtirgan bola Yunusobod tumanidagi 105-maktabning 8-sinfida o'qir ekan. Surat chizishga ancha qo'li kelib qolganligi, ishdan ko'rinib turibdi. Uning ishini kuzatish asnosida qanday surat chizayotganini so'radik.

— Levitaning «O'rmon» kartinasi bilan ko'chirma chizayapman. Bu suratda qalin daraxtzor tasvirlangan. Shuni tugatsam, o'yijonimning rasmni qayta chizmoqchiman.

— Oldin ham harakat qilib ko'rganmisan?

— Ha, unchalik o'xshamagandi. Ukam Azamatning surati esa ancha yaxshi chiqqan. Ustozim Ahmad aka Mahmudov bilmaganlarimni batafsil tushuntirib beradi.

— O'yilagan g'oyang suratda o'xshamay qolsa, qayta-qayta chizishdan charchamayapsanmi?

— Yo'q. Chunki har gal chizganimda kamchiliklarim yaqqol ko'rinaveradi. Keyin bu jarayon juda qiziq.

— Kelajakda kim bo'lmoqchisan?

— Arxitektor.

Muxtorbek Botirov ham 8-«b» sinfida o'qiydi. U yog'och o'ymakorlik to'garagiga qatnashadi.

— Dadam duradgor usta, — deydi biz

✓ TAAJJUB

XAVOTIR

Ikkinchi sinfda o'qiydigan o'g'lim Jasurbek ertalab kiyinib, sumkasini yelkasiga osadi-yu, eshik oldida turaveradi. Qo'lga pul tutqazmagunimcha uydan chiqmaydi.

«Ko'pincha, pulni nima qilasan?» — desam: «Maktabimiz oshxonasidan «xotdog» bilan somsa olaman. Hamma o'rtoqlarim olganda, men bir chetda qarab turamanmi?», — deydi.

Maktabdagi pishiriqlarga ishonch yo'q, undan ko'ra uydan olib ket, desam, «O'rtoqlarim buni puli yo'q, deb mazax qilishadi», — deydi yig'lamoqdan beri bo'lib.

Uch-to'rt oydan beri Jasurbekni oshqozoni tez-tez bezovta qiladigan bo'lib qoldi. Bolalar shifokoriga ko'rsatsam, noto'g'ri ovqatlanish natijasida oshqozonida hazm qilish faoliyati buzilgan, deb tashxis qo'ydi.

Keyingi paytlarda bolalar o'rtasida g'alati odat paydo bo'lyapti. Albatta oshxonadan nimadir sotib olishlari, maktabga pul olib ketish kerak. Shunday ekan, maktab oshxonalarida bolalarga sotilayotgan oziq-ovqatlar sifatida e'tibor berishsa bo'lmaydimi? Maktab ma'muriyati nahotki, bundan bexabar bo'lishsa?

Munisa UBAYDULLAYEVA,
Xorazm viloyati.

AYIQCHAM

*Momiqqina ayiqcham,
Do'mboqqina ayiqcham.
Menga har dam ovunchoq,
Eng chiroyli o'yinchoq.
Senga asal bersammi?
Keyin rahmat deysanmi?
Balki o'ynaymiz birga,
Yoki boramiz qirga.
Mening shirin ovunchoq'im,
Erkatoy ayiqjonim.*

KUCHUKCHAM

*Tunda tinim bilmaysan,
Vovullaysan kuchukcham.
Hech ortimdan qolmaysan,
Tumshuqchasi puchuqcham.*

*Sen uyimiz posboni,
Atrofga sergak qara.
Hech termalib to'ymayman,
Ko'zlaring muncha qora?*

SINFDOHLARIM

*Mening sinfdoshlarim,
Eng yaqin sirdoshlarim.
Ra'no, Maftuna, Rayhon,
Sirdoshim go'zal Oyhon,
Ko'cha-ko'yda o'ynaymiz.
Darsga boramiz birga,
Qizg'aldoqlar termoq uchun,
Chiqamiz birga qirga.*

Shohida SAMANDAROVA,
Hamza tumani 255-maktabning
4^{uv}-sinf o'quvchisi.

ATIRGUL

*Tikanlari ko'p,
Ammo xushbo'y gul.
Gulzorda to'p-to'p,
Qizil atirgul.*

*Arilar qunab,
Guldan bol yig'ar.
Xushbo'y hididan,
Tanga jon kirar.*

*Gulzorda yashnab,
O'childing gulim.
Iforing sochib,
Quvnatding dilim.*

Umidjon MELIKOV,
Qashqadaryo viloyati,
Shahrisabz tumani,
88-o'rta maktabning
5^{uv}-sinf o'quvchisi.

Sahifani Nigora RAHMONOVA tayyorladi.

ДУШАНБА 16

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».
7.05 Миллий сериал: «Юсуф ва Зулайхо».

тунда». Фильм.
18.35 «Олтин мерос».
18.50 «Очун».

YOSHLAR

13.55 «Yoshlar» саломи.
14.00 «Камолот».
14.10 «Келажақ эгалари».

ворлар ҳақида».
16.55 «Илҳом қанотлари».
17.00 «Даврининг боласи».

SPORT

17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 Мультисериал: «Сеними, шошмай тур!».

19.50 «Саломат бўлинг».
/рус/.
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.

SPORT

7.00 «Талкин».
7.30 Интерфутбол.
9.00 «Версия».

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ўхшаш йўқ».

14.20 Халқ хунармандлари ижодидан намуналар
14.40 Клип-антракт
15.00 «Ешлар» студияси тақдим этиди

СофТC

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины дочки»
09:20 «Мир в твоей Тарелке»

двое детство»
18:55 «6 Кадров»
19:20 Сериал «Рыжая»
20:10 Сериал «Папины дочки»

СофТC

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины дочки»
09:20 «Мир в твоей Тарелке»

СЕШАНБА 17

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».
7.05 Миллий сериал: «Юсуф ва Зулайхо».

17.10 ТВ - анонс.
17.15 «Худудлар ҳаёти».
«Болалар сайёраси».

YOSHLAR

7.00 «Ешлар майдои».
7.30 «Мультипанорама».
7.40 «Камининг оиласи».

13.10 «Ватаним менинг».
13.30 «Ешлар майдои».
14.00 «Чоррахдаги уй».

SPORT

7.00 «Хабарлар» (узб. тил)
7.20 ИНТЕРФУТБОЛ.
9.00 «Хабарлар» (рус тил)
9.25 «Малахов +».

20.55 «Репортаж».
21.05 «Жозиба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ўхшаш йўқ».

21.00 «Футбол шарҳи».
21.30 «Хабарлар» (узб. тил)
21.50 Интерфутбол.
23.25 ФУТБОЛ ОФК КУБОГИ. «НЕФТЧИ» - «АЛ ТИЛАЛ» (Яман)

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ўхшаш йўқ».

11.40 Болалар саоти
12.40 «Севги изтироблари»
13.10 Хужжатли экран
13.40 «Яхши кайфият»

СофТC

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины дочки»
09:20 «Мир в твоей Тарелке»

17:10 «Истории в деталях»
17:35 Сериал «Папины дочки»
18:05 «Галлео»

СофТC

08:00 Сериал «Ранетки»
08:50 Сериал «Папины дочки»
09:20 «Мир в твоей Тарелке»

ЧОРШАНБА 18

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 Миллий сериал: «Юсуф ва Зулайхо».

12.55 «Қиш сонатаси».
14.00 «Ахборот».
14.15 «Рангин дунё».

20.45 «Ватаними куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.30 2009 йил - Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили.

12.00 «Муъжизавий дунё».
12.50 «UzEX».
12.55 «Ассалом, Наврўз».

19.00 «ДАВР».
19.30 Миллий сериал: «Меҳмонхоналардан айланай».

ми, шошмай тур!»
18.05 «Телекуррьер-маркет».
18.20 «Тошкент-2200».

7.00 «Хабарлар» (узб. тил)
7.20 Футбол. Осиё чемпиоли лигаси «ПАХТАКОР» - «АЛ ХИЛОЛ» (САУДИЯ АРАБИСТИНИ)

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Серилал «Жассига ўхшаш йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Серилал «Герои»
10.20 Ўзбек наволари
11.30 «Дорога перемен» худ. фильм
13.25 Ўзбек наволари
15.00 Серилал «Жассига ўхшаш йўқ»
15.30 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
18.30 Серилал «ЖАССИГА ЎХШАШИ ЙЎҚ»
19.00 Ўзбек наволари

21.30 Серилал «ГЕРОИ»
22.20 Киноколлекция: «КУДА ПРИВОДЯТ МЕЧТЫ» худ. Фильм
00.15 Миксер
ntt
06.30 Тонгги дастур
07.30 «Худуд»
07.50 «Яхши кайфият»
08.30 «Сўғдиёна»
08.50 «Ёркин орзулар»
09.30 Юлдузлар мусикаси
10.40 Кутилмаган томоша
10.00 НТТда ўзбек киноси
11.30 Киноқоңцерт

11.40 Болалар соати
12.40 «Севги изтироблари»
13.10 Хужжатли экран
13.40 «Яхши кайфият»
14.20 Халқ хунармандлари ижодидан намуналар
14.40 Клип-антракт
15.00 «Ёшлар» студияси тақдим этади
15.30 Оилавий экран
17.00 Болалар соати
18.00 Ўзбек мусикаси
18.30 «Ёшлар» студияси тақдим этади
19.00 НТТда ўзбек киноси
20.30 «Худуд»
20.50 Юлдузлар ёгдуси
21.00 «Яхши кайфият»

21.40 «Сўғдиёна»
22.00 НТТда «Қаширлар макони» сериали
22.40 ПРЕМЬЕРА
СофТС
08.00 Серилал «Ранетки»
08.50 Серилал «Папины дочки»
09.20 «Мир в твоей тарелке»
10.10 «Мужской портрет»
11.00 «Иностранная кухня»
11.25 «Детская»
11.50 Программа «Незвездное детство»
12.15 «6 кадров»
12.40 Серилал «Папины дочки»
13.10 Музыка

13.25 «Мир в твоей тарелке»
14.15 «Мужской портрет»
15.05 Серилал «Рыжая»
15.55 «Иностранная кухня»
16.20 «Детская»
16.45 Программа «Незвездное детство»
17.10 «Истории в деталях»
17.35 Серилал «Папины дочки»
18.05 «Галилео»
18.30 Программа «Незвездное детство»
18.55 «6 кадров»
19.20 Серилал «Рыжая»
20.10 Серилал «Папины дочки»
20.40 Серилал «Ранетки»
21.30 «Истории в деталях»
21.55 «6 кадров»
22.20 «Музыка»

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 Малахов +
10.30 Модный приговор
11.25 Контрольная закупка
12.00 Новости
12.15 «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.00 Новости
15.15 «ОГОНЬ ЛЮБВИ»
Многосерийный фильм.
16.10 «Давай поженимся!»
17.05 Федеральный судья.

18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.15 Т/с «СЛЕД»
19.05 «Пусть говорят»
19.55 «Богатая и любимая»
21.00 «Время»
21.30 Премьера. «Воротилы». Многосерийный фильм.
22.30 «Я еще не жил». Валерий Леонтьев
23.30 Ночные новости
23.50 Майкл Дуглас, Шон Пэйн в триллере Дэвида Финчера «Игра»
2.00 Х/ф «Дементри и гладиаторы»
3.00 Новости
3.05 Приключенческий фильм «Дементри и гладиаторы». Продолжение
3.50 Серилал «Пропавшая»

ПАЙШАНБА 19

06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иклим»
7.05 Миллий серилал: «Юсуф ва Зулайхо»
7.35 ТВ - анонс
7.40 «Икки дарё оралигида»
8.00 «Ахборот»
8.30 ТВ - анонс
8.35 «Олам ва одам» дастури: «Коинот»
9.25 «Изхор»
«Болалар сайёраси»:
9.30 «Чинор». В/ф
10.30 ТВ - анонс
10.35 «Мулждор»
10.55 «Сизнинг адвокатингиз»
11.00 «Ахборот»
11.10 «ТВ - шифокор»
11.15 Миллий серилал: «Умр манзаралари»
11.50 «Ахборот»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.50 «Иклим»
12.55 «Киш сонатаси»
14.00 «Ахборот»
14.15 «Одамлардан бири»
14.35 ТВ - анонс
14.40 «Тараққиёт ва фаровонлик сари»
15.00 - 16.00 «Маянвият» дастури
16.00 «Икки дарё оралигида»
16.20 ТВ - анонс
16.25 «Хайт манзаралари»
16.35 «Бойсуннинг бир кунини»
17.00 «Ахборот»

17.10 ТВ - анонс
17.15 «Махалла»
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртактар – яхшиликка етактар!»
17.55 ТВ - анонс
18.00 Миллий кино: «Алпомиш». 3-қисм.
18.40 «Навруз наволари»
18.50 ТВ - анонс
18.55 «Минг бир ривоят»
19.00 Тошкент - 2200. «Тарих кўзгуси»
19.20 «ТВ - шифокор»
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар
19.30 «Ахборот» /рус./
20.00 ТВ - анонс
20.05 Миллий серилал: «Умр манзаралари»
20.45 «Соз сеҳри»
21.00 «Ахборот»
21.30 «Хонадон»
21.55 «Киш сонатаси»
23.10 «Мерос». Б/ф.

13.00 «ДАВР»
13.10 «Ватаним менинг»
13.30 «Ёшлар майдони»
14.00 Миллий серилал: «Чорраҳадаги уй»
14.30 «Афсона ва ҳақиқат»
15.20 «Олтин тупроқ»
15.35 «Ўзбегим либослари»
16.00 «ДАВР»
16.10 «Тасвир ва таассурот»
16.30 «Болаларга жониворлар ҳақида»
17.00 «Давринг боласи»
17.10 «Эртактар оламида»
18.30 «Қўлам навоси»
19.00 «ДАВР»
19.30 Миллий серилал: «Мехмонлардан айланай»
20.05 «Камалак йўли»
20.45 «Жумонг». Т/с
22.00 «ДАВР»
22.30 «Табассум қил!»
22.40 «Чемпион»
23.00 «Хайт-мамонт». Т/с.

17.15 Мультсерилал: «Сеними, шошмай тур!»
18.05 «Телекўрыер-маркет»
18.20 «Тошкент-2200»
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури
18.55 «Эсммеральда». Телесериал
19.20 Бизнес-«Пойтахт»
19.25 «Музыка SMS»
19.45 «Анонс»
19.50 «Иктисод - ревью» /рус./
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури /рус./
20.25 «Милагрос». Телесериал /рус./
20.55 «Интервью» /рус./
21.05 «Жоziба»
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури
22.00 «Телекўрыер-маркет»
22.15 «O'zbektelefilm» намойиш этади... Тоғларда баҳор»
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус./
22.50 - 00.20 Кино: «Помпейи». 2-қисм, /Премьера/

18.10 «Спорт салтанати»
18.30 «Хабарлар» (рус тили)
18.50 Юнон-рум кураши. Ўзбекистон чемпионати.
20.30 Европа футбол хабарлиги
21.00 «Ринг қироллари»
21.30 «Хабарлар» (ўзб. тили)
21.50 Биатлон. Кубок мира.
22.25 ФУТБОЛ. УЕФА КУБОГИ. «ШАХТЕР» - ЦСКА
00.20 ИНТЕРФУТБОЛ.

10.00 НТТда ўзбек киноси
11.30 Шарқ эстрадаси
11.40 Болалар соати
12.40 «Севги изтироблари»
13.10 Хужжатли экран
13.40 «Яхши кайфият»
14.20 Халқ хунармандлари ижодидан намуналар
14.40 Клип-антракт
15.00 «Ёшлар» студияси тақдим этади
15.30 Оилавий экран
17.00 Болалар соати
18.00 Ўзбек мусикаси
18.30 «Ёшлар» студияси тақдим этади
19.00 НТТда ўзбек киноси
20.30 «Худуд»
20.50 Юлдузлар ёгдуси
21.00 «Яхши кайфият»
21.40 «Сўғдиёна»
22.00 НТТда «Қаширлар макони» сериали
22.40 ПРЕМЬЕРА

17.10 «Истории в деталях»
17.35 Серилал «Папины дочки»
18.05 «Галилео»
18.30 Программа «Незвездное детство»
18.55 «6 Кадров»
19.20 Серилал «Рыжая»
20.10 Серилал «Папины дочки»
20.40 Серилал «Ранетки»
21.30 «Истории в деталях»
21.55 «6 Кадров»
22.20 «Музыка»

ЖУМА 20

06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 Миллий серилал: «Юсуф ва Зулайхо»
7.40 «Икки дарё оралигида»
8.00 «Ахборот»
8.45 «Ортим бўйлаб» дастури: «Ўзбегим хайти»
«Болалар сайёраси»:
9.15 «Бойчекяк». В/ф
9.50 «Болалар дунёси»
10.15 «Табалимга эътибор - келажакка эътибор»
10.35 «Бекат»
11.00 «Ахборот»
11.15 Миллий серилал: «Умр манзаралари»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.50 «Иклим»
12.55 «Киш сонатаси»
14.00 «Ахборот»
14.15 2009 йил - Кишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили. «Кишлоқ хайти»
14.35 ТВ - анонс
14.40 «Икки дарё оралигида»
15.00 - 16.00 «Маянвият» дастури
16.00 «Уйла, Изла, Топа!»
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ - анонс
17.15 «Саломатлик дастури»
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртактар – яхшиликка етактар!»

17.50 «Навруз наволари»
18.00 Миллий кино: «Алпомиш». 4-қисм.
18.40 «Байрамингиз кўнигили ўтсин!»
18.50 ТВ - анонс
18.55 «Минг бир ривоят»
19.00 «Хидоят сари»
19.30 «Ахборот» /рус./
20.05 Миллий серилал: «Умр манзаралари»
20.45 «Ватанимни куйлайман»
21.00 «Ахборот»
21.30 «Бир ўлка-ки...»
21.50 «Киш сонатаси»
23.00 «Иклим»
23.05 «Мерос». Б/ф.

14.00 «Чорраҳадаги уй»
14.30 «Афсона ва ҳақиқат»
15.20 «Олтин тупроқ»
15.35 «Ўзбегим матолари»
16.00 «ДАВР»
16.10 «Тасвир ва таассурот»
16.30 «Болаларга жониворлар ҳақида»
17.00 «Давринг боласи»
17.10 «Эртактар оламида»
18.40 «Урик гуллаганда»
19.00 «ДАВР»
19.30 Миллий серилал: «Мехмонлардан айланай»
20.10 «Бугун»
20.45 «Жумонг». Т/с
22.00 «ДАВР»
22.30 «Табассум қил!»
22.40 «Чемпион»
23.00 «Хайт-мамонт». Т/с.

7.00 «Хабарлар» (ўзб. тили)
7.20 ФУТБОЛ. АСИЕ ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ (БАА) - БУНЁДКОР
9.00 «Хабарлар» (рус тили)
9.25 «Малахов +»
10.20 «Тет-а-тет»
10.30 Самбо. Ўзбекистон биринчилиги
11.10 - 12.50 Интерфутбол.
18.00 «Тет-а-тет»
20.20 «Тошкент-2200» /рус./
20.25 «Милагрос». Телесериал /рус./
20.55 «Репортаж» /рус./
21.05 «Жоziба»
21.25 «Уйларим»
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури
21.55 «Уйларим»
22.00 «Телекўрыер-маркет»
22.15 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигидан: «Менин шахрим»
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус./
22.50 - 00.25 Кино: «Фериде». /Премьера/

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Серилал «Жассига ўхшаш йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Серилал «Герои»
10.20 Ўзбек наволари
11.30 «Ультиматум Борна» худ. фильм
00.15 Миксер

06.30 Тонгги дастур
07.30 «Худуд»
07.50 «Яхши кайфият»
08.30 «Сўғдиёна»
09.00 Эcran хандаси
09.20 Юлдузлар ёгдуси
09.40 Кутилмаган томоша

ри ижодидан намуналар
14.40 Клип-антракт
15.00 «Ёшлар» студияси тақдим этади
15.30 Оилавий экран
17.00 Болалар соати
18.00 Ўзбек мусикаси
18.30 «Ёшлар» студияси тақдим этади
19.00 НТТда ўзбек киноси
20.30 «Худуд»
20.50 Юлдузлар ёгдуси
21.00 «Яхши кайфият»нинг байрам сони
21.40 «Сўғдиёна»
22.00 НТТда «Қаширлар макони» сериали
22.40 ПРЕМЬЕРА

7.00 «Ёшлар майдони»
7.30 «Мультпанорама»
7.40 «Каминангиз оиласи»
7.55 «Навруз олам»
8.00 Миллий серилал: «Мехмонлардан айланай»
8.35 «Тошкент таронаси»
8.40 «Умр баҳори»
9.00 «Давринг боласи»
9.10 «Туткилар»
9.40 «Кишлоқдаги тенгдошим»
10.00 «ДАВР»
10.10 «Ошин». Т/с
10.55 «Миллий мерос»
11.00 «Зверест»
11.30 Уйиндаги фариштам»
11.50 «Қишлоғимиз қаҳрамони»
12.00 «Муъжизавий дунё»
13.00 «ДАВР»
13.10 «Ватаним менинг»
13.30 «Ёшлар майдони»

7.25 «Салом, Тошкент!»
8.25 Бизнес-«Пойтахт»
8.35 «Эсммеральда»
9.00 «Телекўрыер-маркет»
9.20 «Дурдона»
9.30 «Пойтахт»
9.40 «Эртамиз эгалари»
10.00 «Музыка SMS»
10.25 «Тошкент-2200»
10.30 «Пойтахт»
10.40 «Милагрос»
11.10 «Интервью» /рус./
11.20 «Иктисод ревью»
11.40 - 13.10 Кино: «Помпейи». 2-қисм.
17.55 «Афиша»/рус./
18.05 «Телекўрыер-маркет»
18.30 «Пойтахт»
18.55 «Дил пайванди». Миллий серилал. 1-қисм.
19.20 Бизнес-«Пойтахт»
19.25 «Музыка SMS»
19.45 «Анонс»
19.50 «Саломат бўлинг»
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури /рус./

7.00 «Хабарлар» (ўзб. тили)
7.20 Интерфутбол.
9.00 «Хабарлар» (рус тили)
9.25 «Малахов +»
10.20 «Тет-а-тет»
10.30 Самбо. Ўзбекистон биринчилиги
11.10 «Снукер»
12.10 - 13.50 ФУТБОЛ. УЕФА КУБОГИ. «ШАХТЕР» - ЦСКА
18.00 «Тет-а-тет»
18.10 «Баркамол авлод»
18.30 «Хабарлар» (рус тили)
18.50 Юнон-рум кураши. Ўзбекистон чемпионати.
19.50 «Эшқакли қайқиди сузи». Хужжатли фильм.
20.00 «Гол»
20.45 Футбол. Испания чемпионати шарҳи.
21.30 «Хабарлар» (ўзб. тили)
21.50 Интерфутбол.
23.25 Биатлон. Кубок мира.
00.10 «Тунигиз осуда бўлсин!»

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Серилал «Жассига ўхшаш йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Серилал «Герои»
10.20 Ўзбек наволари
11.30 «Ультиматум Борна» худ. фильм
00.15 Миксер

06.30 Тонгги дастур
07.30 «Худуд»
07.50 «Яхши кайфият»
08.30 «Сўғдиёна»
09.00 Эcran хандаси
09.20 Юлдузлар ёгдуси
09.40 Кутилмаган томоша
10.00 НТТда ўзбек киноси

18.30 «Незвездное детство»
18.55 «6 Кадров»
19.20 Серилал «Рыжая»
20.10 Серилал «Папины дочки»
20.40 Серилал «Ранетки»
21.30 «Истории в деталях»
21.55 «6 Кадров»
22.20 «Музыка»

5.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро». Продолжение
9.30 Малахов +
10.30 Модный приговор
11.25 Контрольная закупка
12.00 Новости
12.15 «АГЕНТ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ». Многосерийный фильм.
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «ОГОНЬ ЛЮБВИ». Многосерийный фильм.
16.10 «Давай поженимся!»
17.05 Федеральный судья.
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.15 «Поле чудес»
19.10 «Пусть говорят» с Андреем Малаховым
19.55 «Богатая и любимая». Многосерийный фильм.
21.00 «Время»
21.30 Премьера. «Большая разница»
22.35 Закрытый показ. Премьера. Лучший фильм года. «Золотой Орел-2008». «Дикое поле»
1.35 Эдвард Нортон в фильме «Это случилось в долине»
3.30 Фильм «Метрополис»

ШАНБА 21

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.00 «Икким» 7.05 ТВ - анонс 7.10 Миллий кино: «Нотаниш полвон»... 8.50 «Кўкламай» Мусикий фильм...

21.00 «Ахборот» 21.40 «Ассалом, Наврўз!» Байрам тантаналари. 23.40 Миллий кино: «Чимил-дики»...

YOSHILAR

НАВРЎЗИ ОЛАМ МУБОРАК! 7.00 «Ешлар майдоми» 7.30 «Мультипанорама» 7.40 «Каминанинг оиласи»...

SPORT

«АССАЛОМ, НАВРЎЗИ» 7.20 Кўрсатувлар тартиби. 7.25 «Салом, Тошкент!» 8.25 «Ассалом, янги кун»...

SPORT

8.00 «Хабарлар» (ўзб. тил) 8.20 «Наврўзи олам» X/ф 8.45 «Тет-а-тет» 9.00 «Хабарлар» (рус тил)...

TV-MARKAZ

07.00 Наврўз наволари 09.30 Мультфильм 10.30 «Baby Terra Landiya» Байрам сони...

ЗЕЙ! Праздничный концерт 18.00 Наврўз наволари 19.00 БАЙРАМ ФИЛЬМ КОНЦЕРТИ 20.30 Наврўз наволари...

ntt

07.00 Мумтоз наволар 07.30 «Худуд» 07.50 «Индизлар ва япроқлар» (Маргилом-ТВ) 08.00 НТТда ўзбек киноси...

СофТС

08:00 Музыка 09:00 «Самый умный» 10:30 «Жизнь прекрасна» 12:15 Сериал «Палины дочки» (5 серии)...

1

6.00 Новости 6.10 Гений и злодеи. 6.40 X/ф «Поросенок в городе» 8.15 «Играй, гармонь любимая!»...

ЯКШАНБА 22

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.00 «Икким» 7.05 ТВ - анонс 7.10 Миллий кино: «Нотаниш полвон»... 8.50 «Кўшигим, жон кўшигим»...

YOSHILAR

6.55 «YoshiLat» саломи» 7.00 «Наврўз нашедаси» 7.20 «Якшанба нонуштаси» 7.40 «Янш сирлари»...

SPORT

7.25 «Салом, Тошкент!» Кўнгило-чар, информацион-мусикий да-стур. 8.25 «Ассалом, янги кун»...

SPORT

8.00 «Хабарлар» (ўзб. тил) 8.20 Теннис. 9.00 «Хабарлар» (рус тил) 9.20 футбол, англия чемпионати...

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари 09.30 Мультфильм 10.30 «Baby Terra Landiya» Байрам сони...

ntt

07:00 Мумтоз наволар 07:20 НТТда ўзбек киноси 08:40 Индузалар ёдуси 09:00 Хинд бадий филми...

1

6.00 Новости 6.10 Ирина Мирошниченко, Александр Белявский в при-ключенческом фильме «Их зна-ли только в лицо»...

СофТС

08:00 Музыка 09:00 «Самый умный» 10:30 «Жизнь прекрасна» 12:15 «Мир в твоей тарелке»...

Фидоиб ва жонкуяр ҳамкасба-миз Гавҳаржон ДАВЛАТОВА! Сизни жамоамиз номидан тугилган кунингиз билан чин дилдан муборакбод этамиз...

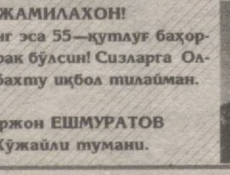
Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Ташходжаева кўчаси, 23 уйнинг (Файзиобод, 9 про-езд) Эрнараров Худойназар номига берилган уй режиси йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

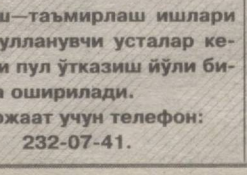
Пешонамдагю юлдузим Мухлисаой ва менинг жажжи набирим Муслима ой! Ҳар иккингишни ҳам таваллуд айёмларингиз билан чин дилдан қутлаб, Аллоҳдан соғлик, бахтли болалик талаб бобингиз Сотволлаи МИРЗАЕВ.

Мухтарама РАҲИМА ва ЖАМИЛАХОН! Бирингизнинг 56-и, иккинчигизнинг эса 55-қутлуғ баҳорларингиз — таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизларга Оллоҳдан узоқ умр, сиҳат-саломатлик, бахту иқбол тилайман.

Курилиш—таъмирлаш ишлари билан шугулланувчи усталар керак. Тўлови пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади. Мурожаат учун телефон: 232-07-41.

ҲАЁТ «ҲИЙИН»ЛАРИ

 ҚИСМАТ

...У раққоса эди. Фарзанд кўрганидан кейин бутун ҳи-хаёли боласида бўлиб қолди. Ҳша куни тўйга боришга рози бўлдию, бунақасини кутмагани. «Боланга қарашга одам бор. Сенга ҳалақит бермайди?» — деган эди, уни ҳоли-жонига қўймай тўйга олиб келган йигит.

Бир томондан, ўзидаям пул қолмагани. Эрта-индин ижарачи кампир ҳақини сўраб келади. Нафақа олишга эса ҳали вақт бор.

Жувон рози бўлди. Аслида у фарзанди туғилганидан буён тўйларда ўйнамай қўйгани. Эмизикли бола билан тўйга бориб бўлармиди? Боласининг отаси номардлик қилмаганда-ку, ҳаммасини йиғиштириб, эл қатори кун кечирмоқчи эди. Бўлмади...

Хуллас, тўйга келди. Боласига қарайдиган аёл ҳам тайин экан. Кўп ўтмай келин-куёв даврага чиқиб, тантана бошланиб кетди. Жувоннинг ўртага чиқади-ган вақти бўлди. Лекин унинг кўнгли нотинч эди.

Илгари фақат ўтар кунини ўйлаган бўлса, энди келажакни ҳам ўйлай бошлади. Боласи унга умид деган туйғуни берди. Шунинг учунми, баъзан ўғилчасига узоқ термулиб қолади. Харакат-

лари, кулишларидан завқи келади. «Бунча ширин бўлмаса, боласи тушмагур», — деб қўяди ўзича.

Бугун эса яна ўша эски ҳаётига қайтиши, оғзидан ароқ ҳиди анқиб турган бадбўй кимсалар қошида қилпиллаб ўйнаши керак...

Жувон секингина боласини аёлга узатди. Бироқ, ҳали онасидан бошқага ўрганмаган гўдак чинқириб юборди ва унга талпинди. Ҳй кўчиб кетгандай бўлди. У онасини тўхатиб қолмоқчими? Фалати ҳолат эди. Жувон кетаётган жойида тўхтаб қолди. Сўнг боласини қайта бағрига босди.

— Чик, даврага! Мени шарманда қилма!

Тўйга олиб келган йигитнинг ўдағайлаши жувонни бўшаштириб юборди. Боласини яна аёлга тўтди. Она бағрида тинчган гўдак баттароқ йиғлади. Икки қўлини чўзиб, унга талпинди. Лекин қўллари ҳавода муаллақ қолди. Йигит жувонни итариб, ичкарига киритиб юборди.

У даврага шўнгиб кетди. Қуй-қуйга, қўшиқ-қўшиққа уланди. Даврада ҳам жонланиш пайдо бўлди. Жувонга кимдир юзталиқ тутди, кимдир мингталиқ. У атрофга олазарак боқар, пул тутган қўлларни излаб топар, эпчиллик билан илиб оларди.

Шу пайт унинг кўзи ўзи томон сирли тикилиб, бир даста пул тўтиб турган кимсага тушди-ю бирдан сергак тортди. Ҳалиги одам тутган қадаҳга лабини тегизиб қўйганиди, пул унмади. «Катта пул олиш учун ҳаммасини сипқориши керак». Аёл унинг фикрини сўзсиз тушунди. Томчисини ҳам қолдирмай ичиб юборди.

У қўлларидаги даста-даста пуллари гижимлаганича қўшиқ айтаётган йигитлар томон ўйнаб кетди. Раққоса аёл йигитларга қўшиқни тезроқ тугатишини, боласидан хабар олиши кераклигини имошиора, ҳаракатлар билан тушунтиргандай бўлди. Йигитларнинг эса парвойи фалак, қўшигини айтаверишди. Жувон илтижони кучайтирди. У бошқалар наздида ўйнаётгандай туюлса-да, безовталигини сўзсиз ифода этаётган эди.

Раққоса икки ўт орасида қолди. Бўшашиб ўйнай бошлади. Шу пайт ширақайф ёшлардан бири унинг ёнига келди. Давранинг ўртасига тортқилаб, ўзи ҳам қўшилиб ўйнай кетди.

Ҳйинчининг касби шу: тўйга келдим, хизмат қилиши, меҳмонларни ранжитмаслиги керак. У яна боласини унутиб, шодиёнага қўшилиб кетди. Ҳалиги ширақайф бола билан басма-басига, йигитларнинг қийқириқлари, «бўш келма», деб бақаришларидан илҳомланиб ўйнарди.

Пул ҳам ёғилгандан ёғилди. Қўллари тўлиб кетди. Тўй айни қизиганда чироқ ўчиб, атрофни зулмат қоплади. Бир зумлик гала-говурдан сўнг тўй шовқини тингандай бўлди. Шу пайт сукунатни тилкалаб, гумбурлаган овоз эшитилди. Ҳамма овоз келган томонга қаради, жувон ҳам. Назарида товуш боласи қолган уйдан эшитилгандай бўлди. Кўнглига қаттиқ гулгула тушди. Боласига нимадир бўлгандай туюлди.

— Болам!
Жувон ҳайқириб юборди. Қўлидаги даста-даста пуллари улоқтирди-да, уй томонга югуриб кетди.

Ичкарига кирганида ўғли бегона аёл қўлида ухлаб ётарди. Жувон гўдагини қўлига олиб, бағрига босганча, йиғлаб юборди.

Ташқарида эса тўй давом этар, куёв боланинг ширақайф жўралари отган мушаклар кўк юзини бир зум ёритиб, қоронғулик қаърига сингиб кетарди...

Лола ҲРОҚОВА

ЭЛЕКТРОНИКАГА
АЛМАШТИРИЛГАН
ОФИР БУКОМЛАРНИ
ЎЛЧОВЧИ
ТАРОЗИ

“ZEKI STORE” ELECTRONIC SCALES SYSTEM

ТУРИ

Бу машина умумий тарзда тўла кенгайтирилган ерда ўлчанадиган электроник машинадир. Унинг ўлчаш ҳажми 20 кг дан 60 тоннагача

ЎЛЧАШ ҲАЖМИ ВА БАЛАНДЛИГИ

Узунлиги: 8 метр. Кенлиги: 3.40 метр.
Кўприк баландлиги: 45 см.

ЗАВОД МАРКАСИ ТУРИ

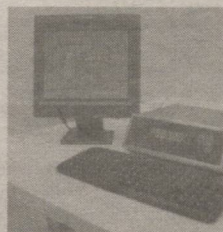
STB, TS-EN 45501, TSE хизмат кўрсатади. Тарози ўзининг оғирлик ўлчаш майдонига, яъни кўпригига эга.

КўПРИК МАТЕРИАЛЛАРИ

NP1500:2 рақами, PI200:20 рақами, 20 мм платина 4 рақамли. Кўприкни боғлашда 8.8 болтлардан фойдаланилган. Оғирликни ўлчаш ҳажми 130% мўлжалланган. Уни ясашда техникавий усул, пайвандлаш (сварка) усулидан фойдаланилган.

Бўяшда махсус бўёқдан фойдаланилган. Бронт ҳажми: 30 тонна Эксплуатация нули тор. Унинг ишлаш вақтида ҳаво қулайлиги: -40°Сдан +80°С гача.

TEST CERTIFICATE It is certified by accredited institute CLASS OF CORRECTNESS C3 partition (3000 division) according to OIML R60, Class HI CLASS OF SECURITY It is full closed by laser weld technique IP-68 (DIN 40.050), operates under water and it can be cleaned by pressurized water. SHAFT Stainless steel 17-4 PH (1.4548) INTERNAL

SECURITY

Stopped air contact, (Hermetic form) with lightning conductor.
MOISTURE TEST
The moisture test was made there is not 'NET Mark'.

CABLE QUALITY

Elastic form, armoured. NUMBER OF LOAD CELL 4 numbers.

WEIGHING INDICATOR

In protected box, easy operatable, electro Many-etic tests was made, its security was provided.
STANDARD TS-EN45501

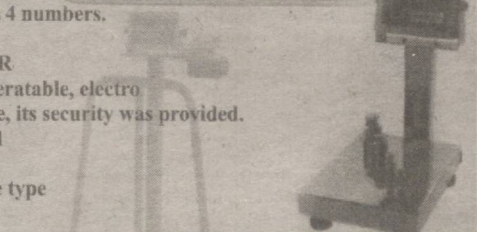
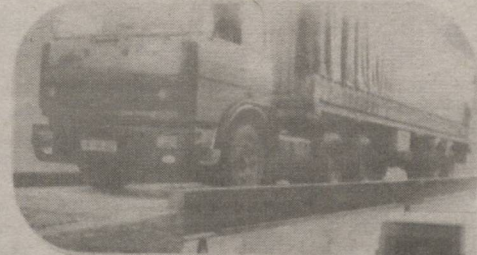
TOUCH SET Membrane type

CALIBRATION

Digital calibration from touch set.

LOAD CELL FEEDING

4-6-8 numbers load cell can be fastened
DATA EXIT RS-232

Тошкентдаги телефон рақами:
Моб.: +99890 318-84-41, Офис:
+99871 150-12-90.
E-mail: zekisozer55@hotmail.com,
Манзил: Тошкент шаҳри,
“Зарқайнар” модалар уйи

Ўзининг ишлаш жараёнида IP65 ҳажмида сув ўтказмасликка қодирдир.

«РАҚҚОСА»НИНГ ОРЗУЛАРИ ПУЧГА ЧИҚДИ

Норасмий йўл билан хорижга бориб, азоб-укубатларга дучор бўлиб қайтган хотин-қизлар ҳуқуқ-тартибот идораларига қилган мурожаатларида алдов йўли билан чет элга бориб қолганликларини баён қилишади. Тўғри, ҳали ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотмаган ёшларга кўпинча соддалик, ишонувчанлик панд беради, фирибгарларнинг гапларига лаққа учиб, тузоққа тушиб қолишади. Аммо уларнинг яқинлари-чи? Чет элга юборишни гарданга олаётган «хोजатбарорлар» ҳақида маълумотга эгами? Яшаш шароитини яхшилаб, енгил ишга катта маош тўлайдиган хорижлик «анойилар» ҳақида-чи?

2006 йилнинг май ойи бошларида ана шундай ўзига сув юктирмайдиганлардан икки нафари — Сурия давлати фуқарolari Абузеҳр ва Усама исмли (терговда шахсини аниқлаш имкони бўлмаган) шахслар республикамиз пойтахти Тошкентда пайдо бўлиб қолишди. Бу ерда таниш аёллар орқали қизларни ўз юртидаги «катта маош тўлайдиган ишларга» жалб қилиш учун изгишганига қараганда, улар аллақачон бу ишнинг ҳадисини олиб, маза-хўрак бўлиб қолишгани аниқ эди. Нодира ҳам улар билан шу ерда Фотима исмли аёл орқали танишди. Улар «Суриядаги ресторанларда ишлаш учун хизматчи ва раққослар кераклигини айтишган бўлишса-да, Нодира меҳмонларнинг «сафари» мақсадини яхши англади. Шунинг учун акиси Баҳриддиннинг санъатга дахлдорлиги қизларни топишда кўл келишини ўйлаб, шу заҳоти Самарқандга кўнғирок қилди.

Баҳриддиннинг бу ишда иштирок этишга розилик берганини эшитгач, Нодира араб йигитлари билан эртасигаёқ

Хориж ресторанида қизларга мижознинг кўнглини овлаш буюрилди

Самарқандда — унинг уйда ҳозир бўлди. Уларнинг тузоғига биринчи бўлиб Баҳриддиннинг қўшниси Замира (жабрланувчиларнинг исми ўзгаририлган) тушди. Йўлкира харажатларини ўз гарданига

олиб, яна ойига 500 АҚШ доллари миқдоридан маош тўлайдиган чет элликларнинг таклифи Замира учун айна муддао эди.

Баҳриддин таниш-билишлари орқали Наташа исмли қиз билан танишиб, уни ҳам Абузеҳр ва Усамага рўпара қилди. Араблар устамон экан, қизларнинг ишончига кириш учун улар билан иш тўғрисида шартнома ҳам тузган бўлишди. Шартнома тузишнинг қонун-қоидаларидан яхши хабардор бўлмаган қизлар шартномани имзолаб, бири ҳозирдан ўзини ресторанда офисиант, иккинчиси раққоса сифатида тасаввур қила бошлади. Аммо улар чет элга чиқиш учун паспортда махсус рухсатнома бўлиши кераклиги ҳақида ўйлаб ҳам кўришмади. Улар араб йигитлари томонидан сотиб олинган «Тошкент — Киев», «Киев — Дамашк» авиачиптасини кўлга олишди-да, «қайдасан, Дамашк», дея йўлга отланишди.

Нодирага бел оғритмай, мўмайгина даромад олишининг бу усули жуда ёқиб қолди. Чунки хорижликлар ҳар бир қиз учун 400 АҚШ доллари ваъда қилишган эди. Шу боис у яна Самарқандга келиб, танишлари орқали Гавҳар, Наима, Дилноза исмли қизларни топиб, уларни ҳам араб давлатидаги ресторанда ишлашга кўндиради ва чипта олиб, жўнатиб юборади.

Қизлар Дамашққа етиб келишганида улардан олдинроқ келган Замира ва Наташа аллақачон алданганликларини англаб етишган эди. Чунки иш ҳақиқатан

Ёшинг бир ерга бориб, бошинг ёстиққа текканида меҳрга, эътиборга муҳтож бўлиб қоларкансан. Ромитан туманидаги касалхонада Хадича Бобоева исмли 73 ёшли онахон билан бир палатада ётиб даволанди. Унинг аҳвали оғирлиги боис, ҳеч нарса эмас, оғриқнинг зўридан тўлғониб

ман. Ахир 10 болани едириб-ичириб, уйли-жойли қилишнинг ўзи бўлмайд...

Вақт — олий ҳакам. Улимдан бошқасига чора бор экан. Тикувчилик қилдим, бировнинг кўрпа-тўшагини кавидим, кирларини ювдим. Бирин-кетин болаларим ёнимга киришди. Деҳқончилик, дала ишларида

кунларим ҳам бўлган. Сабаби, камбағалчилик, уй-жойимиз оддийгина. Лойсувоқ қилиб бўлса-да, яна бир уй, бир дахлиз куриб тўнғичим Самига келин туширдик. Шу зайл кетмакет 9 ўғилни уйлантирдим, ёлғиз қизим Сиддиқани турмушга узатдим. Уша пайтларда ўтказган уйқусиз тунларим,

ғам-ташвишга тўла кунларимни энди эсласам, Оллоҳга ҳамду сано ўқийман.

Худого шукр, «ойнинг ўн беши қоронғу бўлса, ўн беши ёруғ» экан. Болаларим ёшлигидан меҳнатда чиниққан бўлганлиги сабаблими, тadbиркорлик, ишбилармонлик билан ўзларини ўнглаб олишди.

Ҳозирда Хадича аянинг ўғиллари туманнинг энг олди йигитлари деган экан. Оналарининг хасталаниб қолиши фарзандларини саросимага солиб қўйди.

— Бу киши қайнонам эмас, онамдек бўлиб қолганлар. Мен улардан сабр-бардошни, меҳр-оқибатни ўрганганман. Ишқилиб тузалиб кетсинлар-да, — дейди неча кундан бери дераза тагидан кетмай ўтирган келини.

— Бувимнинг қўлларидан катта бўлганман, уларни жуда яхши кўраман. Уларга бир нарсаси бўлса, чидай олмаман, — дейди яқиндагина тўй бўлган набираси Кубарро...

Муолажалар қорқилвермагач, жар-

ОРАМИЗДАГИ ОДАМЛАР

роҳлар «операция қилиш керак» дейишди. У кишини жарроҳлар бўлимига кўчирди. Анча кун ўтиб, касалхона ёнидан ўтиб кетаётсан, дарвоза ёнидан аянинг ўғиллари қатор тизилиб туришган экан. Юрагим увишиб кетди. «Тинчликмикан?» деб ўйладим.

— Опа, тузалиб кетдингизми, онажонимиз ҳам операциядан яхши чиқди. Худого шукр, анча соғайиб қолди. Бугун уйга олиб кетаёلمиз, — деди хурсанд бўлиб аянинг келини.

Одатда жамиятда бирор иши билан ном қозongan, ишбилармон, тadbиркор, кўпчиликка бош бўлганлар мақолалар қахрамонлигига муносиб кўрилади. Агар Хадича аяни улар билан таққослаганда баъзиларнинг хаёлидан «қандай иш қилибди? Бор-йўғи фарзандларини тарбиялабди, ҳаммамиз ҳам шу иш билан машғулмиз-ку», деган ўй ўтиши мумкин. Аммо ёлғиз боши билан иккита эмас, бешта эмас, 10 нафар норасидани оқ ювиб, оқ тараган, ҳалол меҳнати билан, тунни тонга улаб, сабрнинг отини сабот деб билиб, барча қийинчиликларни енгиб ўтган, энг муҳими, тарбия деб аталмиш масъулиятли вазифани адо этишда фақат меҳрга суянган бу аёл ҳақиқий оналигини кўрсата олган. Шунинг ўзи қахрамонлик эмасми?..

САБРНИНГ ҲАЙКАЛИ

чиқарди.

Аянинг ўғил-қизлари, келину набиралари касалхонадан бир қадам ҳам жилмай, дераза тагида тизилиб ўтиришганини кўриб, ҳайратланардик. Улар оналарини шу қадар асраб-авайлашардики, нима деса, айтганини ўша заҳотиёқ муҳайё қилишарди.

— Икки ўғлим олисда ишлайди, касалхонадалигимни билса, ишини ҳам ташлаб келади. Яна телефонда айтиб қўйишмасин-да, — деб хавотирланарди онахон.

Болалари кўрсатаётган меҳр-муҳаббатни кўриб, тўғриси, унга жуда ҳавасим келди. — Шундай оқибатли фарзандларингиз бор экан-а, ўғил болаларни тарбиялаш қийин бўлгандир? — сўрадим гап орасида.

— Оталари оламдан эрта ўтган эди. 35 ёшимда 9 ўғил, бир қизим билан бева қолдим. Тўнғичим Сами 15 ёшда, кенжатоғим Султонжон эмизикли эди. Энди қандай қилман, деб довдираб қолган

ёрдам беришди. Ипақ курти боқардик. Мол-ҳол дегандай... Каттаси кичигини суяб, бири-бирига эш бўлиб, улғайишди. Битта каттароқ хона ва дахлизимиз бор эди. Тор жойда кийим-бош, оёқ кийимлари сақланар ва шу ерда овқатланардик. Каттароқ, ичкари уйда эса қатор ўрин солиб ухлардик. Болалар маза қилиб ухлаётганда, мен эртага болаларимга нима едириб-ичиришни ўйлаб тонг оттирдим. Тор хонада 10 болани катта қилган бўлсам-да, ҳаммаёқ тартибли, ораста эди. Болаларим улғайгач, уларни уйлантириш гами тушди. Кўп хонадонлардан совчиликдан ноумид қайтиб келган

Махфират АТӨЕВА,
Бухоро вилояти.

Олий тоифали шифокор-терапевт Сайфулла ШАРОПОВнинг тиббий худосалари:

— Айримлар бу ҳақда гап очилса: «Э, бекор гап, қанча қариндошлар қуда-анда, улардан туғилган ҳамма фарзандлар соппа-соғ-ку», дейишдади кўл силтаб. Бу ҳам тўғри. Лекин су-юнишга шовилманг. Чунки, бунда генлар ҳали касаллик белгиларини такрорлашга улгурмаган бўлади. Иккинчи авлод болаларида эса ўзаро қариндош бўлган бобо-буваларининг оғир касалликлари, албатта пайдо бўлиши аниқланган. Ёинки, бу учинчи авлод фарзандларида ҳам кузатилиши мумкин. Аксар ҳолларда эса биринчи авлоднинг ўзидаёқ кутилмаган ҳолатлар юз бериб, бу ҳар икки томонни ҳам ташвишга солиб қўяди.

Олимларнинг фикрича, қариндошлар никоҳининг ҳар юзасидан олтимишасида туъма ирсий касалликлари бор бўлган болалар туғилар экан. Одатда насл касаллиги аёл ёки эркакда яширин бўлади. Бундай пайтда

нишларда тери остига қон қуйилиб, моматалоқлар пайдо бўлади.

Нанизм — яъни, пакана бўйлилик ҳам наслдан-наслга ўтадиган дард, бунда беморнинг тана-сидега скелет бузилиши рўй беради, боланинг бўйи 100-140 сантиметрдан ортмайди, у усмирлигида ҳам паканалигича қолади, кўл ва оёқларининг одатдагидан калталиги кузатилади.

Витилиго(пес)нинг айрим турлари наслдан-наслга ўтади. Айниқса, қариндошлик никоҳидан туғилган болаларда бу дард кўп учраши аниқланган. Витилиго болага ўзаро қариндош бўлган ота ёки онасидан, гоҳида эса бобо ё бувисидан ўтади. Бунда бемор танасидаги бир қанча оёқ доғлар бир-бирига қўшилиб, қатта доирасимон шакллар ҳосил қилади. Доғлар ўғил ёки қизда то йигирмага кир-

Ялғиз кўп йиллик ўсимлик. Сув, тоғ ва чўл ялғизи турлари бўлиб, уларнинг ҳар бири ўзига хос шифобахш хусусиятларга эга. Сув ялғизи Ўзбекистоннинг барча вилоятларида, нам ерларда, ариқ ва дарё бўйларида ўсади.

БАҲОРНИНГ БЕБАҲО НЕЪМАТИ

ЯЛГИЗ

Чўл ялғизи ҳам касалликларни даволашда яхши самара беради. Куйдириб тишга суртилса, милкини мустақкам қилади. Беҳуш одамга ҳидлатилса, ҳушига келади. Чўл ялғизини истеъмо-л қилиш ичкаларга зарар келтиради. Қатикли таомлар ейиш билан бу зарарни бартараф этиш мумкин.

Тиббиётда ялғиз баргидан тайёрланган тиндирма (настойка) ва дамламасидан кўнгул айниганда ҳамда ўт хайдовчи восита сифатида фойдаланилади. Барглари ва поясидан олинган ялғиз мойи парфюмерия, озик-оқлат сановатида ва тиббиётда, баҳорда янги чиққан барглари ошкўк сифатида ишлатилади.

Зулхумор КЕНЖАБОВА тайёрлади

ҚУДА БЎЛИБ, ЖУДО БЎЛМАНГ
 ёхуд қариндошлар ўртасидаги никоҳ қандай касалликларни келтириб чиқаради?

улар ўз қариндоши билан никоҳдан ўтса, «яширин» касаллик юзага чиқиб, туғилажак болага кўчади. Агар улар бегоналар билан оила курса, яшириниб ётган касаллик белгилари ўз-ўзидан йўқолиб кетади.

Даун касаллигига учраган болалар бош суякларининг шакли ўзгарган, кўзлари қийшиқ, кичик, ялпок қулоқли, бармоқлари калта, жимжилоқлари қинғир-қийшиқ, тиллари катталашган ва ёрилгансимон бўлади. Даун касаллиги қариндошлар никоҳининг ҳар ўнitasидан биттасида қайд этилиши мумкин.

Миопатия — оғир ирсий касалликдир. Бунда бола организмда моддалар алмасишуви кескин бузилган, скелет мушаклари ориқлаб кетган, тана териси қуруқшаган бўлади. Вақт ўтиши билан мушаклар атрофияси (қуриши) бошланади. Кўл ва оёқлар ҳаракати чекланиб, бемор бутунлай қимирлолмайдиган бўлиб қолади.

Мушук чинқирғи дарди кўпроқ қиз болаларда учрайди. Бемор гўдақнинг боши кичик, бўйни қисқа, қулоқлари паст жойлашган, кўл бармоқлари тўрттадан, товуши худди мушук миёвланишига ўхшаш бўлади. Бу дард анча кам учраса-да, фақатгина қариндошлар никоҳидан туғилган чақалоқларда кузатилади.

Шизофрения — оғир руҳий дард. Бу наслий касалликда болани кучли бош оғриғи, ҳолсизлик, сержаҳллик, уйку бузилиши безовта қилади. Бемор мавжуд бўлмаган товушларни эшитаятгандек бўлади, фикрлаши бузилади, гаплари пойинтар-сойинтар, алаҳсираган тарзда юз беради. Бу хасталик ҳам юқоридаги каби никоҳлардан туғилмайдиган болаларнинг энг кўп фоизига учрайди.

Гемофилия — қон ивимаслиги касаллиги, бола енгил шикастланган пайтда, айниқса, бурун, тиш ва терининг озгина жароҳатида ҳам қон тўхтамай, ҳаёт учун хавф туғдиради. Баъзи шикастла-

гунича учраб, танада муқим сакланиб қолади.

Подарга ҳам ирсий касаллик сифатида қайд қилинган, бунда кўл ва оёқ бўғимларида оғриқ пайдо бўлади, бўғимлар шакли ўзгаради, ҳаракати чекланиб қолади. Кўпинча аввало кўлоёқнинг майда бўғимлари зарарланади, бунинг натижасида бўғимлар ҳатто қотиб қолиши ҳоллари кузатилади. Шундай ҳол юз берганда беморнинг ҳаракат қилиши қийинлашади.

Қанди диабет наслдан-наслга ўтувчи касалликдир, бунда организмда моддалар алмасишуви бузилади, қонда қанд миқдори ортиб кетади, бемор кўп чанқайди, озиб кетади, тери ва шиллик қаватлар қуруқшади, кўпинча оғиз қурийдми, қувватсизланади. Касаллик бора-бора асаб тизимларига зиён етказиши, кўза ва бошқа муҳим аъзоларда ҳам жиддий ўзаришлар келиб чиқади.

Бундан ташқари, қариндошлар никоҳидан туғилган болалар ўртасида туғма кўрлик, маймоқлик, кўкрак қафасининг олдинга ёки орқага туртиб чиқиши, ақли заифлик сингари дардлар ҳам учрайди.

Шунинг учун ҳам катталар фарзандларининг ақдан соғлом, жисмонан бақувват бўлишини истар эканлар, аввало уларнинг никоҳига масъулият билан ёндошишлари керак. Қариндошлар никоҳи ўта салбий оқибатларга олиб келиши мумкинлигини ҳеч биримиз унутмаслигимиз лозим. Бордию, бу борада католикка йўл кўйсак, оқибатда фарзандлар келажаги барбод бўлади, носоғлом болалар туғилиши эса оиланинг фожиасига айланади.

Кўрдингизми, қон-қариндошлик никоҳига умуман бепарво қараб бўлмайди. Масалага жиддий эътибор бериш, бундай ҳолнинг олдини олиш, миллат соғломлигига ҳисса қўйиш билан баробар эканлигини унутмаслик лозим.

Гулчехра ЖАМИЛОВА ёзиб олди.

ФИТОКОСМЕТИКА

Уй шароитида юзга ижобий таъсир этувчи никоҳлар, компресслар, лосьонлар қилиш мумкин. Улар қон айланишини яхшилайди, терини озиклантиради, намлайди, тешиқларни тортади, кизаришларни олади, оқартиради ва тозалайди. Сабзавот ва меваларни тоза ҳолда ишлатиш ҳам мумкин. Лекин бунда тери орқали яхши сўрилмайди ва аллергия реакция бериши мумкин. Никоҳлар иссиқлик муолажалари (буғлаш) ва массаждан сўнг яхши таъсир қилади. Мева ва сабзавотлардан тайёрланган никоҳлардан 1-3 кун давомида (музлаттичда сақлаб) фойдаланиш мумкин.

Куйда берилган маълумотлар мева ва сабзавотларнинг юз териси учун фойдали бўлган хусусиятлари ҳақида:

1. Ҳрик
2. Шафтоли
3. Узум
4. Кулупнай ва малина
5. Нок
6. Анжир
7. Олма
8. Бақлажон ва кабакчи
9. Бодринг
10. Сабзи (қизил)
11. Оқ ва қизил малина
12. Картошка
13. Лимон

- тинчлантиради, кизаришни кеткизади.
- юмшатади, ажинни текислайди.
- намлайди, юмшатади, терига табиий ялтироқлик беради.
- намлайди, шамоллашни даволайди.
- тешиқларни тортади, силликлайди, эгилувчан қилади.
- терини тозалайди, уқалаш орқали терига сингдириш керак.
- ёғлик юз учун.
- намлайди.
- сўлгин ва чарчоқ юзларни тетиклаштиради, оқартиради.
- қатта тешиқли, ёғлик юзлар учун, намлайди.
- юзни силлик қилади.
- ажинларни тортади, оқартиради, кўз чарчоғини олади.
- кўз устига киргичдан чиқариб дока билан қўйилади
- оқартиради, тешиқларни тортади.

КУРУК ЮЗ УЧУН НИКОҳЛАР

2 ош қошиқ смородина эзиллиб, бўтқа ҳолига келгунча қора ун қўшилади.

1 ош қошиқ творог, 1 ош қошиқ зайтуни мойи, 1 ош қошиқ сабзи шарбати, бўтқа ҳолига келгунча пишимаган сўт қўшилади.

2 ош қошиқ димланган қовоқ, 1 ош қошиқ ўсимлик мойи, 1 та тухум сариги, 1 чой қошиқ асал.

Уртача катталикидаги картош-

ка киргичдан ўтказилади ва бўтқа ҳолига келгунча геркулес уни қўшилади.

ЁҒЛИ ЮЗ УЧУН НИКОҳЛАР (тортувчи, намловчи, қури-тувчи хусусиятга эга, ҳафтада 2-3 марта қилинади)

Иссиқ асил, бўтқа ҳолига келгунча сули уни қўшилади.

20 гр хамиртуруш (дрожжи) қатик билан аралаштириб кўпир-

КўЗ АТРОФИГА КОМПРЕССЛАР

Кўк чой пакетчалари, атиргул, ялғиз, шалфей, петрушка дамламаларида пахта ҳўлланиб, кўз атрофига 20 минутга қўйилади. Шунингдек, илитилган сўт ва киргичдан ўтказилган (хом) картошка ҳам кўз атрофидagi ажинларни кетказишда яхши натижа беради.

Мадина АЛЛАБЕРГАНОВА тайёрлади.

КЕШДА ШУНДАЙ МАРКАЗ БОР

Шаҳрисабзга йўлингиз тўса-да, дуч келган мезбондан: "Яшин акиннинг маркази қаерда?"—деб сўрасангиз, ҳеч иккиланмай, 2-сонли шифохона хузуридаги тахшис марказини кўрсатиб қўяди. Боиси, сал кам ўн саккиз йил аввал очилган бу

кўрсатилаётган намунали тиббиёт хизмати ҳақида эшитган кўшни туманлар аҳолиси ҳам кўҳна Кешдаги бу манзилни кўп сўраб келадиган бўлишди.

— Яшин акани жамоамизнинг аксарияти ўзига устоз деб биледи, — дейди 2-сонли шифохона бош шифокори Маҳмуд МУҲАММАДИЕВ. — Бунинг боиси, у киши ўз соҳасини пухта эгаллаган ва тажрибаларини издошларига, айниқса, ёшларга эринмай ўргатади.

Яшин Номозов нафақат жамият ҳаётида, балки оилада ҳам, маҳалла-қўйда ҳам фаол. Аёли Бибиражаб опа ҳам тиббиёт соҳасида кўп йиллар ҳалол меҳнат қилиб, айна пайтда нафақадан, неваралари тарбияси билан машғул. Уч фарзандларидан бири ота-онасига ворис—тиббиётчи, қолганлари ишлаб чиқариш билан банд.

СУРАТДА: Яшин НОМОЗОВ навбатдаги қабул натижаларини таҳлил қилаётир. Шавкат СУЛТОНОВ, "Оила ва жамият" муҳбири.

Хар бир лаҳзада инсон учун “ҳаёт-мамонт” масаласини ҳал қила олиш даражасидаги неъмат, лекин кимё тили билан айтганда, оддийгина модда деб аталувчи СУВ ҳақида нималарни биламиз ўзи? Тўғри, Ер шарида сувнинг қандай пайдо бўлганлиги бир неча юз йиллар давомида инсоният учун сир бўлиб келган. XIX асргача одамлар уни оддий кимёвий бирикма деб ўйлашган. Кейинчалик унга модда сифатида “H₂O” деб ном беришди. 1932 йилда эса бутун дунёга қутилмаган бир хабар тарқалди: Оддий сувдан ташқари табиатда оғир сув ҳам мавжуд экан! Бугун ҳеч кимга сир эмаски, сувнинг 135 та изотопли хиллари бор. Хуллас, сув биз ўйлаганчалик “оддийгина” эмас, аксинча, ниҳоятда гаройиб хусусиятга эгадир.

Биламизки, қатор моддалар музлатилса сиқилади, сув эса, аксинча, кенгайди ва аксариятининг музлатилган пайтда суоқлик ҳолатига кўра зичлиги баланд бўлади, сувники пастлиги аниқланган. Энг қизиғи, сувнинг битта зарриси ҳам исталган элементни эритиш қудратига эга ва қиздирилган ҳолатида... Темир моддасига қиёсланганда ўн баравар кўпроқ энергия талаб қилишини тасаввур этиш мумкинми?

Мутахассислар фикрича, вояга етган инсон танасининг 65 фоизга яқини сувдан иборат бўлиб, шундан мабодо организмда сув миқдори бор-йўғи 5 фоиз камайса ҳам юракка юк тушиб, тана ҳарорати кескин кўтарилади ва шошилиш чора кўрилмаса, оқибати яхшилик билан тугамайди. Ёки сутнинг 70, гўшнинг 50-65, ноннинг эса 35 фоизи сувдан иборат эканлиги келтирилади. Хўш, бу далил ва рақамлар сизу биз истеъмол қилаётган ёки кундалик эҳтиёжimiz учун фойдаланаётган сув ҳақида тўлиқ тасаввур ва маълумот бера оладими? Афсуски, йўқ! Чунки...

Венера РЎЗМЕТОВА, мутахассис:

— Бу савол биргина бизни эмас, бутун дунё аҳлини қийнаётди. Тасаввур қилинг, Ер шарининг 97 фоиз суви океан ва денгизлар ҳисобига тўғри келишини ҳисобга оладиган бўлсак, бор-йўғи уч фоизгинаси худудларда! Ҳақиқий ичимлик суви бугунги кунда неча фоизни ташкил этишини ҳеч ким айтиб бера олмайди. Негаки, шу уч фоизнинг қанчаси захарланиб бўлди, бу ҳам жиддий муаммага айланган. Умуман олганда, ўз соғлигини ўйлайдиган ҳар бир одам чанқоғимни босади, дега кўзига кўринган сувни ичавериши бу мутлақо зарар.

Олайлик, ҳар биримизнинг сувга бўлган кунлик эҳтиёж нормамиз 1,5 литрдан кам бўлмаслиги керак. Бу дегани фақат жазирама ёздагина эмас, аксинча, тўрт фаслда ҳам шу миқдордан кам бўлмаслиги лозим. Лекин яна таъкидлаيمان, қандай суви ичиш керагу қай бирини ичмаслик кераклигини ҳар бир одам ўзи аниқ англаб етмагунча, соғлом турмуш тарзи ҳақида гапириш ортиқча.

Мутахассисларнинг фикрича, табиий сувлар ҳеч қачон тоза бўлмас экан. Улар фақатгина ёмғир сувларини бир қадар тоза деб ҳисоблашсалар-да, бироқ, унда ҳам арзиман миқдорда ҳаво орқали йиғилган захарли бирикмалар бўлар экан. Агар табиатда сувнинг 48 хил тури мавжудлигини ҳисобга оладиган бўлсак, улар бир-биридан кескин суратда фаркланади. Яъни битта тури ҳаво шаридан, иккинчиси томчидан,

учинчиси эса қор парчаларидан, хуллас, бир неча ўнлаб бирикмалардан ташкил топади.

Лекин нима бўлганда ҳам инсон руҳияти, тафаккури шундай қудратга эга эканки, у ҳар қандай ҳолатда ҳам (албатта, айрим вазиятлар, масалан, телбалик, маст-аластлик каби руҳий емрилишлар бундан мус-

кўзимиз ўрганиб қолган манзара: чой қайнатадиган идиш ичида йиғилган магний ва кальций тузлари ҳақида нима дейсиз? Бунда қандай суви қайнатаётганимиз ниҳоятда муҳимдир.

Тўғри, суви тозалаш йўллари кўп. Айрим тадқиқотчилар суви тиндириб ичишни тавсия қиладилар. Яъни идишда камии-

истеъмол қилиш қонинг таркибини бузиши мумкинлиги ҳақида тиббиётчилар бекорга оғохлантиришмайди.

Газланган ичимликлар (“Спрайт”, “Кока коле”, “Пепси”, “Фанта”, ҳар хил лимонадлар ва х.) ҳақида турлича қарашлар мавжуд. Айниқса, уларда ёш болаларнинг соғлиги учун зарарли элементлар кўплигини унутмаслик керак. Катталар эса... ўзлари ўйлаб кўришар.

Дистилланган суви эса организм учун керакли микро-элементлар камлиги учун ҳар доим ичиш маъқул эмас. Мунтазам истеъмол қилиб юриш фаолликни сусайтирибгина қолмасдан, балки юракнинг бир хил уришига ҳамда овқат ҳазм қилиш тизимига салбий таъсир кўрсатади. Филтрлаш усули билан ичимлик суви тайёрлаш осон

кафолати сифатида эътироф этилаётган йўллардан бири.

Нурзода МАМУТОВА, шифокор:

— Очигини айтиш керак, бугунги кунда бутун дунё аҳолиси оммавий тарзда, у қандай кўринишда бўлмасин, истеъмол қилаётган ўнлаб десам балки ҳато бўлар, юзлаб турдаги ичимликларнинг фойда-ю зарари ҳақида кўп гапириш мумкин. Лекин ҳамма гап, уларнинг қандай усулда тайёрланаётганига боғлиқ ва сизу бизнинг таъбимиз ва дидимиз, энг муҳими, ўз саломатлигимиз ҳақида қай даражада қайғуришимиз асосий ўрин тутишини унутмаслик керак. Мен исталган ичимлик турининг хусусиятидан тортиб, ёшимизу жинсимизга кўрсатадиган салбий ва ижобий таъсирлари ҳақида соатлаб маъруза ўқушим мумкин. Лекин булар ёзинг жазирама иссиғида томоғи қақраб турган одамга “сиз минерал сув ичманг, қола ичинг, қайноқ кўк чой ичинг фойдаси кўп”, десам-да, у бўлса “манави тана сизникими ёки меникими, нима ичишни ўзим сиздан кўра яхши биламан”, деган билан баравар эмасмикан? Бу борада ҳар кимнинг ўз билими ва тасаввур бўлиши керак.

Биз бугун сув ҳақида сўз юритар эканмиз, шу баҳонада бевосита “оби ҳаёт” билан боғлиқ ҳолда тайёрланадиган айрим ичимлик турларига ҳам тўхталмоқ жоиздир. Шарбатли ичимликларнинг табиийларини тайёрлаш ниҳоятда мушкуллиги сабабли уларга консервант сифатида лимон кислотаси аралаштирилади. Хушбўй чойларни ҳам мунтазам ичиш зарарли, ёки бўлмаса, кофени хуш кўриб кўп истеъмол қиладиганлар имкони бўлса морс... шакарсиз ичишса, фойдали эканлигини шифокорлар кўп бора таъкидлашмоқда. Негаки, шакар таркибида бош мия хўжайралари ва жигарга салбий таъсир кўрсатувчи ҳамда фойдали микробларни ўлдирувчи бирикмалар борлиги аниқланган.

Кўк ва қора чой, пиво, квас, морс... Хуллас, уларнинг қай бири ҳақида сўзламайлик, ҳар бирининг ўзига яраша фойдаси ва зарари борлиги аниқ. Лекин тириклик манбаи бўлган СУВнинг “ҳаёт-мамонт”имиз эканлигини англаш билан бирга зарур хусусиятларини билиб, уни МЕЪЁРИДА истеъмол қилсак, унинг қадр-қиммати шу даражада юксак бўлади. Соғлик-саломатлигимиз учун қони фойдага айланади.

Хуриносо НИЁЗАЛИЕВА, Моҳинур ҚОДИРОВАлар тайёрлашди.

ҚАНДАЙ СУВНИ ИЧАЯПМИЗ?

Ёхуд одамзот “оби ҳаёт” дея асрлар давомида қадрлаб келган бу бебаҳо неъматнинг биз билган ва... билмаган сир-асрорлари хусусида айрим кузатувлар

тасно) сувнинг ранги, тузилиши, ҳолатига қараб, унинг тоза ёки ифлосланганини ажрата олар экан. Бу ҳам йиллар давомида Инсон ва Сув ўртасидаги узвий боғлиқликни синчиқлаб ўрганган йирик олимларнинг энг эътиборли эътирофидир! Табиийки, бу алоҳида мавзу.

Бугун биз мулоҳаза юритаётган мавзу қандай сувнинг инсон организмга фойдаси ва зарари ҳақидаги айрим маълумотларни келтирамиз.

Аксариятимизда бошқа ҳолатдагидан кўра, қайнаган сув фойдалироқ, деган тушунча бор. Лекин бу усулнинг ҳам етарли эмаслиги ҳақида мутахассислар бонг уришаётди. Нега дерсиз? Чунки қайнатилган ҳолатда ҳам сувдаги микроблар бутунлай йўқолмас экан. Яъни сув энгиллашгани билан фойдали хлор бирикмалари буғланиб, захарли канцерогендиоксин (хавфли захар турларидан бири)га айланиб, захарли нитратлар, пестицид ва оғир металллар, феноллар сақланиб қолар экан. Ёки ҳаммамиз деярли ҳар куни кўравериб,

да 3 соат мобайнида сув тиндирилади, оқибатда хлор учиб кетиб, зарарли бўлган куйқалар — кимёвий моддалар, тузлар чўкади. Ва учдан бир қисм сув қолган, истеъмол қилиш мумкинлиги айтилади. Бизнинг кузатувларимизга қараганда, бу усул ҳам бахтсизлаб. Бундай ҳолатда ҳам темир зарралари, оғир металл тузлари, радионуклидлар ва органик бирикмаларнинг айрим парчалари йўқолмаслиги исботланган. Айнан шу сувнинг қердан олинганлиги муҳим: кранданми, қудуқданми, ёки дарёарикданми? Бунинг ҳам ижобий ва салбий оқибатлари бор.

Газланган сув белгиланган маълум муддат учун махсус технология асосида газ билан тўйинтирилади. Бунинг оқибатида углекислота организмимизнинг суоқликка бўлган эҳтиёжини кислоталиликка тўйинтиради. Газланган суви истеъмол қилганлар ўйлайдиларки, шу орқали чанқоқ босилади, деб. Лекин, кўпинча ёзда газланган сув ичишингиз биланок, терлай бошлайсиз. Бу эса бутун танадаги ҳароратнинг бузилиши билан боғлиқ жараён эканлигини ҳар ким ҳам англаб етавермайди. Оқибатда эса иссиқ иқлимда ҳам саломатлигимиз билан боғлиқ муаммолар пайдо бўлаверади. Энг ёмони, газланган суви кўп

эмас. Чунки унинг учун қандай филтрларни(кўмирли, мембралли-тебраниб турувчи, микробларни ўлдирувчи ва комплекс ишловчи) танлаш муҳим аҳамиятга эгадир. Аввало сиз танлаган сув таркиби аниқланади. Бунинг учун махсус малака ҳам талаб этилади. Шу ўринда яна бир жиҳатни унутмаслик керак: у ҳам бўлса, фойдаланилаётган филтрлар қай даражада Жаҳон Соғлиқни сақлаш Ташкилоти талабларига жавоб бера олади, бу ниҳоятда муҳим. Бу эса саломатлигимиз

БЕГОНА БОЛАНИНГ БЕДАВО ДАРДИ

Ким биландир суҳбатлашсан ва у менинг журналист эканлигимни билди қолса, суҳбатдошим менга албатта қандайдир бир воқеани сўзлаб бериш пайида бўлади. Эҳтимол, у бу гапларини газетада эълон қилиш керак деган фикрда бўлмас. Ўз ўрнида мен ҳам уларнинг ҳар қандай ҳикоясини ҳам қозғога туширавермайман. Аммо, бу галги мақолам қаҳрамони сўзлаб берган воқеа кўпчиликка ибрат бўлишига ишондим. Унинг кўнглини кўпчиликка дахлдор ва ҳақиқий инсонларга хос бир дард безовта қиларди. Суҳбатдошим дўхтир, газетани киши қалбидаги одамларга нисбатан беминнат, асл тўғуларни ошкор қилиш учун яхшигина минбар деб ҳисоблайдиган зиёли инсон эди.

ШИФОКОР ҲИКОЯСИ:

— Биз шифокорларда «дам олиш куни» деган гап йўқ. Қасбимиз тақозоси шу. Вазият талаб қилса, куннинг исталган пайтида уйдан қақриб кетишади. Ахир, бемор жўлдий бир аҳволда сени халоскор билиб, йўлингга интизор бўлиб турса. Шошилишинг шарт.

...Шифоҳонадан навбатдаги кўнгирак бўлди. Тафсилотини эшитиб, вазиятни тушунидим ва шу ондаёқ йўлга тушдим. Ўрта ёшлардаги эр-хотин, чамаси олтиларга кириб қолган боласини олиб келибди. Ота-она фарзанди учун ҳамма ишга шай туради. Бу кўнжа ҳақиқат. Улар ўз ўғиллари учун шунақанги куйиниб туришибдики, мен бунга тасвирига охириман.

«Боланинг касалига тушунмай турибмиз, нима бўлганда ҳам жиддийроққа ўхшайди»,— дейишди ҳамкасбларим.

Текширдим ва... кўзлари ёниб турган болақайга қарадим у... дахшатга тушдим. Бу наслдан-наслга ўтадиган оғир касаллик эди. Бизнинг тилимизда «ривожланувчи Дуйшен теонатиз» дейилади. Оддийгина тушунтирилса, «мушакларнинг мунтазам шишиб бориши». Биласизми, бу касалликка даво борлигидан менинг хабарим йўқ эди. Дастлабки муолажаларни ҳамкасбларим ва ҳамшираларга тайинлаб уйга қайтдим. Уйимга қандай етиб келганимни билмайман. Негаки, бу вақтда ўзимга ишон ва кўнгли хотиржамлиги мени тарк этганди. Кейинроқ ўйласам, мен билан гаплашишга муштоқ бўлиб турган ота-онага тузукроқ эътибор ҳам бермабман. Шу кунни ярим тунгача уйлаб чиқдим: наслдан-наслга ўтадиган давосиз касаллик... давосиз... давосиз... бу қандай бало бўлди?..

Ярим кечагача соҳамга доир барча қўлланмаларни, журналларни титқилладим. Бу ҳақда маълумотлар ҳам

топдим. Фақат топганларимнинг ҳаммаси «бу — қисмат» деган хулосани бераверди. Тугал даволаш тизими ҳақида ҳеч қаерда аниқлик йўқ!.. Миямни бир ўй келтирдим: «Эртага бу меҳрибон ота-онага нима дейман?»

Хар қанча ноқулай бўлмасин, ота-онасини ҳам текширувдан ўтказдим. Ахир наслдан-наслга ўтадиган касаллик ташхиси шуни тақозо этади-да. Ҳаммаси ана шу текширув асосида ойдин бўлиши керак эди. Хавотирда турган ота-онага тузукроқ очилиб гапирмадим. Кўришим шартлигини айтганимда эса, улар алланичун нотабиий ҳолатга тушиб қолишди. Шу керакми, деди эри.

— Шарт, — дедим мен катъий. — Болангизда наслдан ўтадиган касаллик бор, мен билишим керак! Хуллас, текширдим. Текшир-

✓ МЕҲР ҚОЛУР, ОҚИБАТ ҚОЛУР

Ҳеч ким ҳўялироқ гап айтолмади. Уч ёшда, кейин беш ёшда яна оғриб қолди. Дўхтирлар аниқ ташхис ҳам қўйишмади...

...Суҳбатдошим бор воқеани айтиб берди-ю, кўзида ёш билан менга илтижоли қаради: «Дўхтир, нима дори керак бўлса айтинг, топаман. Бизни ноумид қилманг. Сиз ҳаммасини биладиганга ўхшайсиз. Бола увол бўлмасин. Ота-онам ҳам шундай деди. Оддийгина оёқ оғриги-ку. Тўғрими?»

Унга тайинли жавоб айтолмадим. Оддийгина оёқ оғриги. Кошқийди шундай бўлса. Ахир, бу мушакларнинг мунтазам шишиб бориши, бунга даво йўқ! Бу гапни унга айтиш... дахшат!

Яна бир иш куним ўтди. Мен жавобсиз, давосиз изтироблар билан бир вақтда одамда ҳар қандай дамда ҳам бўладиган оқибатни кўрдим. Бировнинг боласи. Мен кўрkinчи бир тахминга келдим: аслида, чақалоқ туғилганда унинг ҳақиқий ота-онасига дўхтирлар бу дард ҳақида айтишган. Улар ҳаммасини билиб-кўриб туриб, уни ташлаб кетишганиман ё, демак, келажаги йўқ бола улар учун «ортикча» бўлиб туюлган. Яна-ям худо билди.

Киши бир вақтнинг ўзида разиллик ва чексиз оқибатни сезиб қолса, мияси ёрилиб кетади дер экан, қийин бўларкан. Начора, бунга ҳаёт дейдилар. Унда қувонч билан қайтув алмашиб туради. Улар бир вақтда бир қалбга камдан-кам ҳолда жойлаша олади. Топиб олинган болани давлатнинг бирор муассасасига топширишса ҳам бўларди-ку? Ўз ўйида «бегона» бўлганлар йўқми? Ўша кунни уйга қайтаётиб, бу ҳаётда одамлар ва одамлилик борлигига шукр, дедим. Менга «ўғли»ни олиб келган ота-она сингарилар кўнглига ишондим. Қанийди, мана шу ишончимни ҳаммага етказа олсам, деб ўзимча орзу ҳам қилдим.

Болага келсан... Уни ҳозир ҳам даволаяпман. Кўлимдан келганича. Лекин... чиқмаган жондан умид узганим йўқ. Фақат, фақат биласизми, мен бир тасодиф тўфайли кўчадан топиб олинган бегона болани ўз фарзандларидай кўриб, унинг ҳаётини сақлаб қолиш учун курашаётган ўша — эр-хотинга, уларни тарбиялаб воғна етказган меҳр-муруватли ота-онасига бошим ерга текунича таъзим қилгим келаяпти.

Кувондик СИДДИК
ёзиб олди.

КЕЙИНГИ СОНЛАРДА:

“ТЕКИНХЎРЛАР ОИЛАСИ”

Ёхуд инсон соғлиги эвазига “кун” кўраётган гельминт (ғижжа, қурт)ларнинг каттаю-кичикка баб-баравар хавф солаётгани хусусида кузатувлар.

*****

ХЎ, АРАВА! БУ ЁҚҚА КЕЛ!

— Ука, яхши йигит экансан, исминг нима?

У пулни санамасдан чўнтагига урди-да, индамай кета бошлади. Саволим жавобсиз қолганидан жаҳлим чиқди. Орқасидан бақирдим.

— Хўв бола, одам бунақа одобсиз бўлмайди, мен сендан бор-йўғи исминг-ни сўрадим.

У тўхтаб ортига қаради.

— Отинг нима? — сўрадим яна.

— Арава! — деди-да, аравасини тақирлатиб, бозорга кириб кетди...

ОАЖ «AGRO INVEST SUG'URTA»

мижозлари ва ҳамкорларига куйидаги суғурта турларини тақдим қилади:

- Бахтсиз ҳодисалардан эҳтиёт шарт суғурта қилиш;
- гаровга қўйилган мол-мулкларни комплекс суғурта қилиш;
- транспорт воситаларини суғурта қилиш;
- ипотека кредитларини комплекс суғурта қилиш;
- йўлдаги мол-мулкларни (юкларни) суғурта қилиш;
- кредитларни суғурта қилиш;
- тадбиркорлик таваккалчиликларини суғурта қилиш;
- лизингга олинган қишлоқ хўжалик техникаларини суғурта қилиш;
- қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштирувчиларнинг бўлғуси бошоқли дон экинларидан (буғдой, арпа, сули, жавдар) кам ҳосил олиши натижасида кўрадиган молиявий зарарларни суғурта қилиш;
- қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштирувчиларнинг пахта экинидан кам ҳосил олиши натижасида кўрадиган молиявий зарарларни суғурта қилиш.

ОАЖ «AGRO INVEST SUG'URTA» —
бизнесда энг ишончли ҳамкор!

ТЕЛЕФОНЛАРИМИЗ: 273-74-86 (факс),
273-74-69, 273-74-59

“Оила ва жамият” газетаси таҳририяти жамоаси “Олтин мерос” халқаро хайрия жамғармаси раиси Амиркул Каримовга падари бузрукворни РАЙИМКУЛ отанинг вафот этганлиги муносабати билан чўқур ҳамдардлик билдиради.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлёзмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 16:00.

E-mail: oilavajamiyat@mail.ru
oilavajamiyat@rambler.ru

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел. ва факс) 233-28-20

Мухбирлар: 233-04-35, 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 232. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ. Адади — 12661

Навбатчи — Тамара ХУММАМАТОВА
Саҳифаловчилар — Илхом ЖУМАНОВ, Шерзод БАРОКОВ
Мусахҳих — Саидгани САЙДАЛИМОВ

ISSN 2010-7609

1 3 4 5 6 7 8